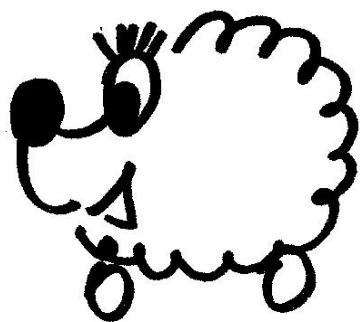

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

SRaZ v Ježkovi bez klece 2.0

JEŽEK BEZ KLECE

škola pro všechny, škola pro život

Obsah

Identifikační údaje	2
Popis školy	3
Typ školy	3
Umístění a velikost školy	3
Zaměření školy	4
Profil absolventa/ky	4
Kultura a prostředí školy	5
Vize školy	5
Mise školy	5
Vzdělávací strategie školy	6
Kultura školy	7
Projekty školy, spolupráce s ostatními subjekty	11
Rozvoj personálních kapacit	12
Utváření příznivého prostředí pro žáky i učitele (wellbeing)	12
Kritéria hodnocení kvality výuky	14
Režim školy	15
Charakteristika ŠVP	17
Zabezpečení výuky žáků	17
Učební plán	20
Tabelace učebního plánu	21
Obsahový rámec	21
Trivium	21
JáMy	24
Pohyb	27
Tvorba	30
Matvědy	33
Jazyky	37
Projekt	39
Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	42
Cíle hodnocení procesů a výsledků učení dítěte	42
Klíčové principy hodnocení	42
Způsoby hodnocení procesů a výsledků učení	43
Specifika hodnocení v integrovaných předmětech	44
Hodnocení ŠVP	45

Identifikační údaje

Údaje o škole:

Základní škola a gymnázium Ježek bez klece

Lidická 6a, 602 00 Brno

IČO: 02900041 **IZO:** 181 054 311 **ID datové schránky:** fzmynrk

Webové stránky školy: jezekbezklece.cz

Jméno ředitele: Mgr. Štěpánka Červenková

Kontakty

E-mail: vedeniskoly@jezekbezklece.cz

Telefon: 731 170 973

Zřizovatel: Mgr. Gabriela Boček Ježková

E-mail: gabriela.jezkova@jezekbezklece.cz

Horákov 61, 664 04 Mokrý-Horákov

Datum projednání ŠVP pedagogickou radou: 27. 8. 2025

Datum vyjádření školské rady k ŠVP: 28. 8. 2025

Platnost ŠVP od: 1. 9. 2025

Podpis ředitelky školy:

Razítko školy

Číslo jednací: ZSGJBK/459/2026

Popis školy

Typ školy

Základní škola a gymnázium Ježek bez klece je plně organizovaná základní škola s 1. a 2. stupněm, vzdělává žáky 1. až 9. ročníku. Škola byla zřízena jako školská právnická osoba fyzickou osobou Mgr. Gabrielou Boček Ježkovou. Činnost školy byla zahájena 1. 9. 2014.

Škola uskutečňuje základní vzdělávání podle tohoto školního vzdělávacího programu (ŠVP), který vznikl na základě aktuální verze Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a respektuje právní předpisy vymezující základní vzdělávání a činnost školy. Žáci se vzdělávají ve věkově smíšených skupinách nebo individuálně podle svých potřeb. Žáci na prvním stupni se vzdělávají ve věkově smíšených třídách.

Umístění a velikost školy

ZŠ a G Ježek bez klece sídlí v centru města Brna. Budova školy je orientována do klidného vnitrobloku, což vytváří bezpečné a příjemné prostředí pro výuku i pobyt žáků. Poloha školy umožňuje snadnou dostupnost nejen žákům ze všech částí Brna, ale také dojíždějícím z okolních obcí díky městské a příměstské hromadné dopravě.

Škola aktivně podporuje šetrné a zdravé formy dopravy žáků – chůzi, jízdu na koloběžce či kole. V areálu školy je k dispozici kolárna s možností bezpečného uložení kol a koloběžek.

V blízkosti školy se nachází městský park Lužánky, který pravidelně využíváme pro pohybové a rekreační aktivity.

Kapacita školy: 240 žáků

Organizační, prostorové, materiální, hygienické, bezpečnostní a jiné podmínky pro vzdělávání

Učebny školy jsou tematicky vybaveny podle vzdělávacích oblastí, potřeb dětí a personálu. Žáci mají k dispozici šatní skříňky pro svršky a obuv v suterénu budovy, v chodbě v přízemí a 1. patře. V policích na chodbách jsou volně k zapůjčení knihy a deskové hry.

Ve všech prostorách školní budovy včetně venkovních ploch je možnost bezdrátového internetového připojení. Žáci mohou využívat svá i školní přenosná digitální zařízení (notebooky, ipady, čtečky knih, školní chytrý telefon) a stolní počítače. Mají k dispozici rovněž základní kancelářské vybavení a výtvarné potřeby. Škola disponuje interaktivní

tabulí, 3 dataprojektory a pomůckami pro základy programování (Ozoboti, Lego WeDo 2.0).

Žáci mohou využívat odhlučněnou a bohatě vybavenou hudební místnost. K dispozici mají hudební nástroje: piano, elektrické piano, elektrická a basová kytara, akustické kytary, zobcové flétny, bicí sestava, housle, ukulele, rytmické nástroje, mikrofon a boomwhackery.

K pohybovým aktivitám žáci využívají kromě tělocvičny prostor řádky, velké místnosti vybavené prvky pro lezení, šplhání a skákání.

Hygienické zázemí všech využívaných místností odpovídá platným povinným normám; žáci mají k dispozici sociální zařízení i u tělocvičny. Na vzhledu a úpravě prostor školy se ve velké míře podílejí sami žáci a dospěláci, což posiluje jejich vztah ke společnému prostoru.

Osobní bezpečí žáků zajišťujeme jak v běžném provozu školy, tak při akcích školou pořádaných – bezpečnostní pravidla jsou součástí dohod domluvených na Sněmu a jejich dodržování je věcí celého společenství, ne jen dohledu dospěláků. Při práci s digitálními technologiemi dbáme na ochranu osobních údajů žáků i zaměstnanců a na předcházení rizikům spojeným s jejich používáním.

Podrobnější popis naleznete v dokumentu Jednotlivé místnosti - rozpis

Zaměření školy

Základní škola Ježek bez klece staví na třech základních pilířích, jimiž jsou svoboda, respekt a zodpovědnost, tyto základní principy se objevují i v motivačním názvu ŠVP – SRaZ V Ježkovi bez klece. Tyto prvky se navzájem propojují, jeden bez druhého nemůže samostatně existovat a projevují se ve všech oblastech fungování školy. Základní školu Ježek bez klece lze charakterizovat jako prostředí svobodné, ve kterém se snažíme, aby se cítili dobře jak žáci a jejich rodiče, tak zaměstnanci. Nelze však opomíjet i zodpovědnost a respekt k sobě samému i ostatním. Vytváříme školu, která je otevřena všem, díky které se v životě děti neztratí, která v nich podpoří jejich úžasnou jedinečnost a dopřeje tolik potřebnou svobodu. Rádi bychom připravovali naše žáky do života tak, aby si uvědomovali, že svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého. Jde nám o to podporovat v dětech to, pro co hoří, podporovat v nich touhu po celoživotním učení, pomáhat jim nacházet v sobě a navenek projevat empatii a lidskost, zajímat se o sebe a své zdraví, ale i o ostatní a svět, ve kterém vyrůstají. Nabízené aktivity vychází z aktuálních potřeb a zájmů dětí i dospěláků.

Profil absolventa/ky

Má zkušenost se sebeřízeným prostředím.

Volí si, jaké kompetence rozvíjí a jakými disponuje.

Jakákoliv úroveň znalostí a dovedností je pro absolventstvo v daný moment dostačující.

Učení je pro ně celoživotní proces.

Je odpovědný za své činy.

S respektem k sobě a druhým může budovat svoji sebehodnotu, sebevědomí a sebelásku.

Kultura a prostředí školy

Vize školy

Motto školy: „Svoboda, respekt, zodpovědnost“

Naší vizí je škola, kde se děti i dospělí cítí bezpečně, přijímané a svobodné. Škola, kde mají žáci možnost rozhodovat o sobě i o svém vzdělávání a kde jsou vnímáni jako rovnocenní partneři. Věříme, že prostředí založené na svobodě, respektu a odpovědnosti vede k tomu, aby děti přirozeně rostly v sebevědomé, zodpovědné a empatické osobnosti, které dokážou tvořit svobodnou a respektující společnost i v dospělosti.

Naše škola není jen přípravou na život, je místem, kde se život skutečně žije. Chceme být komunitou, která podporuje vzájemné vztahy, empatii, spolupráci a radost z učení. Věříme, že šťastné dítě, které zná samo sebe, umí respektovat druhé a nese odpovědnost za svá rozhodnutí, je připravené aktivně a tvořivě přistupovat k budoucnosti.

Mise školy

Naším posláním je v každodenním životě školy vytvářet prostředí, kde mají děti i dospělí možnost:

- **učit se svobodně a smysluplně**, s respektem k vlastní individualitě, tempu i zájmům,
- **rozhodovat o svém vzdělávání**, hledat vlastní cesty, stanovovat si cíle a hodnotit svůj pokrok,
- **rozvíjet vnitřní motivaci**, učit se objevovat své „Proč?“ a prožívat radost z učení,
- **pracovat s chybou** jako s přirozenou součástí učení a příležitostí k růstu,
- **učit se v souvislostech**, propojovat školu s reálným životem a získávat dovednosti důležité pro každodenní praxi,
- **pečovat o sebe a své vztahy**, rozvíjet empatii, respektující komunikaci a schopnost spolupráce,
- **zažívat pohyb a hru** jako přirozenou cestu k poznání i k udržování zdraví a rovnováhy.

Naše škola stojí na vědomí, že vzdělávání je celoživotní proces. Proto chceme, aby naši absolventi odcházeli jako samostatní, zodpovědní a šťastní lidé, kteří znají své silné i slabé stránky, umí se učit, kriticky myslet, komunikovat s respektem a aktivně tvořit svůj život i svět kolem sebe.

Vzdělávací strategie školy

Pro dosažení vizí školy jsme si stanovili tyto společné vzdělávací strategie:

- zapojení všech zúčastněných bez rozdílu, je pro nás důležité, aby žáci vnímali, že jsou to právě oni, kteří mají mít možnost určovat si, co se právě budou učit
- podporujeme žáky v aktivním přístupu k učení, nabízíme jim různé vzdělávací cesty, účast v individuálních i týmových projektech
- a dalších vzdělávacích aktivitách i v zájmových činnostech ve škole a mimo školu; maximálně využíváme ve výuce digitální technologie
- vzdělávací a výchovnou činnost na škole realizujeme jako tým
 - o zásadních postupech vůči žákům, zákonným zástupcům a partnerům se společně radíme
 - vedeme si záznamy o pokroku žáků
 - spolupracujeme, sledujeme svou práci (osobní diskuse, vzájemné hospitace), podporujeme se, předáváme si poznatky při zachování kolegiálních vztahů a vzájemného respektu
 - podílíme se na organizaci celoškolských akcí
 - společně projednáváme aktuální návrhy na změny a doplnění materiálního vybavení pro výuku konkrétních vyučovacích předmětů, interiéru škol
- aktivně usilujeme o vlastní průběžné profesní vzdělávání
 - o zásadních poznatcích vyplývajících z vlastního vzdělávání se vzájemně informujeme
 - podle svého zaměření a zájmů sledujeme odbornou literaturu, články, vzdělávací akce, zajímavé podněty nabízíme ostatním
- vůči žákům a partnerům ve vzdělávání užíváme vstřícný a respektující postoj
 - rozvíjíme vstřícné vztahy založené na společně vytvářených pravidlech chování a jednání
 - ke každému žákovi přistupujeme jako k jedinečné osobnosti, která si zaslouží naši úctu, respekt a pozornost, čas a individuální péči
- usilujeme o průběžné zlepšování podmínek pro vzdělávání
 - průběžně zlepšujeme vybavení a funkčnost jednotlivých prostor školy
 - doplňujeme a aktualizujeme pomůcky do výuky jednotlivých vyučovacích předmětů, doplňujeme fond učebnic a knižní fond knihovny
 - ve spolupráci s žáky zajišťujeme výtvarnou výzdobu školy
 - průběžně provádíme revize a kontroly čistoty, hygieny a bezpečnosti všech prostor a zařízení školy

Kultura školy

Vztahy ve škole

Jedním ze základních principů Ježka bez klece je prostředí bez formálních hierarchií, kdy je kladen důraz na autenticitu, důvěru a kolektivní inteligenci, s cílem vnímat školu jako živý organismus. Jsme si vědomi odlišnosti různých lidí v životních zkušenostech, schopnostech, a tedy i možnostech (závisejících mimo jiné také na věku); nikdo z nás však nemá větší rozhodovací či jiné pravomoci než kdokoliv jiný – hlas každého prvňáčka má v našich procesech stejnou váhu jako hlas zakladatelky, či kohokoliv jiného. Důležitým principem v Ježkovi bez klece je, aby nikdo nerozhodoval o tom co by měl nebo neměl dělat někdo druhý a to ve všech možných kombinacích žák-žák, žák-učitel, učitel-žák, učitel-učitel. Snažíme se tím maximalizovat svobodu a autonomii každého z nás, což vytváří vhodné prostředí pro převzetí odpovědnosti za svůj život (a naopak také pro respektování jinakosti ostatních).

Tyto hodnoty se projevují i v našem užívání jazyka – jsme všichni v souladu se vzájemným tykáním, což zdůrazňuje rovné postavení všech a podporuje vzájemný respektující přístup; jiný model v našem případě nedává příliš smysl; případné vykání mezi některými lidmi by mohlo vytvářet bariéru a rozdělovat lidi do dvou skupin (těch co si tykají a těch co si vykají). V běžné komunikaci sice používáme slova jako „děcka“ (pro označení žáků) a „dospěláci“ (tak typicky říkáme zaměstnancům školy), ale slouží pouze čistě popisně; podobně jako třeba slova „ženy“ a „muži“ popisují rozdílné skupiny lidí – ti však mají stejná práva bez ohledu na pohlaví, je pro nás důležitou hodnotou, nediskriminovat nikoho na základě pohlaví, věku nebo jakýchkoliv kritérií.

Sněm

Sněm je hlavní rozhodovací orgán školy, kde mají všichni naprosto stejnou váhu hlasu. Sněm se koná jednou týdně a každý na něj může donést téma, které považuje za důležité. Na sněmu se rozhoduje o všech věcech pro školu méně či více důležitých, tématem může být běžný chod školy i ekonomické otázky.

Hlavní principy:

- **Rovnost:** Nikdo nikoho nemůže přehlasovat jen silou většiny.
- **Dobrovolnost:** Sněm se koná jednou týdně a účast na něm i přinášení témat je otevřená všem.
- **Hledání shody (konsensu):** Cílem je najít řešení, které bude vyhovovat všem. Pokud má někdo silné námitky, mluví se o tématu tak dlouho, dokud se nenajde cesta přijatelná pro každého.

Způsob hlasování: Při hlasování každý může zaujmout jedno z pěti možných stanovisek, které nejlépe vyjadřuje jeho potřeby:

- silně pro,
- slabě pro,
- zdržuji se hlasování,
- slabě proti,
- silně proti.

Není-li nikdo proti, návrh je přijat.

Je-li někdo proti a nikdo pro, návrh je zamítnut.

Je-li někdo silně pro a nikdo silně proti, návrh je přijat.

Je-li někdo silně proti a nikdo silně pro, návrh je zamítnut.

V ostatních případech (typicky jde o to, že se potká alespoň jedno silné pro a alespoň jedno silné proti) jednáme o návrhu tak dlouho, dokud hlasování nedopadne jinak.

Proč to děláme: I když hledání shody trvá déle než běžné hlasování, učí nás srozumitelně vyjadřovat své potřeby, naslouchat těm, kteří mají jiný názor, neignorovat potřeby menšiny nebo jednotlivců. Ukazujeme, že na potřebách každého jednotlivce záleží a nelze je opominout jen proto, že jsou pro někoho (nebo třeba i pro většinu) v danou chvíli nepohodlné.

STeZka

STeZka (Spolu To Zvládneme) je prostorem pro deeskalaci konfliktu a navrácení se k harmonii. Pomáhá řešit náročné situace v souladu s principy mediace. Namísto hledání viníků a vynucování poslušnosti skrze strach se zaměřuje na **pochopení potřeb**, které stojí za každým jednáním.

- **Dobrovolnost:** STeZka je dobrovolná schůzka. Může ji svolat kdokoli, kdo se cítí v nepohodě nebo potřebuje pomoc, a pozvaní účastníci se rozhodují o své účasti svobodně.
- **Hledání řešení:** Cílem STeZky je vyslechnout všechny strany a najít porozumění a naplnění potřeb.
- **Bezpečná podpora komunity:** Konflikty se neřeší „za zavřenými dveřmi“ v ředitelně, ale v rámci komunity. Účastníci si mohou přizvat podporu, která jim pomáhá formou mediace, sdílení zkušeností nebo prostého naslouchání.
- **Rovnocenný přístup:** Princip rovnosti se promítá i sem – dítě může svolat STeZku s dospělým a naopak. Všichni mají stejný hlas a stejné právo na pochopení.
- **Dlouhodobý dopad:** Zatímco trest řeší pouze následek (chování), STeZka jde ke kořenům problému. Pomáhá nám lépe chápat sebe i ostatní, čímž buduje vnitřní motivaci k ohleduplnému soužití namísto pouhého strachu z postihu.
- **Učíme se tím:** komunikačním dovednostem, naslouchání, respektu k potřebám druhých, být slyšen/a a viděn/a, umět vyjádřit své pocity a potřeby

Tajní agenti

„Tajný agent“ je prostředník, kterého si může kdokoli vybrat (dítě i dospělý), pokud se stydí nebo bojí mluvit sám za sebe. Agent pak s jeho souhlasem komunikuje danou věc ostatním.

K čemu slouží:

- **Bezpečné sdílení:** Pomáhá sdělit věci, za které se dotyčný stydí nebo z nich má strach.
- **Náprava chyb:** Umožňuje anonymně sjednat nápravu (např. vrátit věc nebo se omluvit), aniž by dotyčný musel hned čelit přímé reakci okolí.
- **Dobrovolnost a vzájemnost:** Tajným agentem se může stát kdokoli, tato role je dobrovolná. Výběr agenta se může měnit podle situace; pro každou záležitost si lze zvolit někoho jiného, komu zrovna důvěřujete.

Návštěvní komise

Komplexně spravuje celý proces návštěv ve škole. Její práce zahrnuje udržování přehledu v formulářích se žádostí o návštěvu, zvaní návštěv, péče o ně. Důležitou roli hraje také pomoc při realizaci školního přijímacího kola. Členem této komise se může stát kdokoli, kdo má o tuto oblast zájem. Na společných setkání se pak rozhoduje o týdenních návštěvách budoucích žáků, nových zaměstnanců, praxích i těch, kteří se do školy přicházejí jen nezávazně podívat „na čumendu“.

Tradice a rituály školy

Ve škole máme zavedeny tradice a rituály k dále uvedeným příležitostem:

- Zvoneček
 - Ranní setkání, které probíhá pravidelně každý den vždy v 9.05 hod. Na tomto setkání si říkáme, co nás ten den čeká, kdo s čím přichází, připomínají se důležitá pravidla nebo novinky dohodnuté na Sněmu.
- Ježkův jam
 - Ježkův jam pořádáme pravidelně dvakrát ročně. Cílem je propojení světa školy s rodinami a veřejností. Náplň setkání tvoří kulturní program, kde žáci prezentují své dovednosti formou hudebních, tanečních či divadelních vystoupení. Nedílnou součástí je žákovský jarmark, kde si žáci otevírají své vlastní obchůdky. Celou akci doplňuje prostor pro neformální povídání u drobného občerstvení.
- Tématické přespávačky
 - Jedná se o celoškolní akce, která je plně v organizační režii žáků. Cílem akce je posílení sociálních vazeb a školní komunity formou společného tematického nocování ve škole. Žáci samostatně zajišťují kompletní přípravu akce: Od návrhu a realizace tematické výzdoby prostor školy až po sestavení a vedení večerního programu pro spolužáky. Pedagogové zde vystupují

pouze v roli mentorů a dohlížejících osob, což žákům poskytuje prostor pro rozvoj samostatnosti, kreativity a týmové spolupráce.

- Vánoční večere
 - Jedná se o setkání pořádané těsně před vánočními prázdninami. Při této příležitosti přes den společně chystáme jídlo na společnou večeři, při které se setkává téměř celá škola. Součástí je tradičně společné zpívání koled a také výměna dárků v rámci dárkového kolotoče.
- úterní výlety
 - Od samého začátku jsou úterky vyhrazené pro výlety v rámci Brna, ale i jeho blízkého i vzdálenějšího okolí. Věříme, že vlastní poznávání je víc, než studium z učebnic.

Projekty školy, spolupráce s ostatními subjekty

Škola postupně navazuje spolupráci s organizacemi, jejichž činnost doplňuje výchovně vzdělávací cíle školy. Svou spolupráci se snaží postupně rozšířit o další subjekty dle potřeb žáků. V současnosti se jedná o spolupráci například s PPP Brno, SPC - Autistická škola Brno, p.o., neziskovou organizací Nová alternativní škola, Poradenským centrem pro drogové a jiné závislosti a Asociací svobodných a demokratických škol. V rámci spolupráce s Pedagogickou fakultou MU jsme místem, kde si mohou její studenti plnit svou pedagogickou praxi.

Naše základní škola se zapojuje pravidelně do sportovních i nesportovních projektů pro školy a dalších sportovních i nesportovních příležitostí dle zájmu žáků. Několikrát ve školním roce pořádáme Ježkův Jam s workshopy pro veřejnost. Škola podporuje krátkodobé i dlouhodobé zájmy žáků, jako je například školní časopis, nebo se podílet na organizaci školních událostí nejen pro veřejnost. možnost podílet se na provozu obchodu s udržitelnou módou.

Spolupráce se zákonnými zástupci žáků

Škola se zákonnými zástupci spolupracuje v několika rovinách. Samozřejmostí je možnost návštěvy školního dne po předehlé domluvě a účastnit se pravidelných akcí pro rodiče, přátele školy a jiné příznivce.

Jednou měsíčně mají rodiče možnost využít setkání na akci *Nejen čaj a nejen o páté*. Jedná se v podstatě o konzultační (hovorové) hodiny, kterých se mohou zúčastnit i žáci samotní. Škola vychází rodičům vstříc – každý se dle své potřeby a časových možností zapisuje k jednotlivým vyučujícím.

Mimo individuálních setkání nabízí škola možnost účasti na společných setkání rodičů na akci Kavárna pro rodiče, kde mají rodiče prostor pro vzájemné sdílení.

Rodiče pro komunikaci se školou využívají především školní informační systém (Edookit). Informace a všeobecné dokumenty lze najít na webových stránkách školy nebo skrz školní informační systém. Život školy mohou sledovat zejména na školních sociálních sítích. K rychlé komunikaci pak slouží školní mobilní telefon. Jednotlivé zaměstnance mohou kontaktovat prostřednictvím e-mailů.

Je pro nás důležitá komunikace s žáky i rodiči, avšak vztahy si budujeme především s žáky, takže jejich přáním přizpůsobujeme i to, co a jakým způsobem sdělujeme rodičům.

Rozvoj personálních kapacit

Přijímání nových pracovníků

Kvalitní výuka stojí na lidech, kteří sdílejí společnou vizi. Proto každý náš budoucí kolega prochází přijímacím řízením, které se kromě odbornosti zaměřuje na souznění s filozofií naší školy. Uchazeč u nás stráví tři běžné pracovní dny, během nichž může v praxi porovnat svá očekávání s realitou školního života a zjistit, zda si s žáky i týmem učitelů lidsky sedne. Celý proces uzavírá společná diskuse, tzv. „grilovačka“, nad tématy z prostředí školy, která slouží k hlubšímu vzájemnému poznání a ujasnění společných hodnot.

Průběžné vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků

Další vzdělávání pracovníků školy bereme jako nedílnou součást spolubytí v Ježku bez klece, což znamená, že témata dalšího vzdělávání nevnímáme jen jako úzce profilované na rozvoj oborových znalostí a dovedností a získávání potřebné profesní kvalifikace, ale na celkový osobnostní rozvoj každého z nás.

V souladu s principy a filozofií naší školy jednáme a spolu-rozhodujeme o účasti na DVPP mezi všemi dospěláky a umožňujeme účast na dalším vzdělávání a seberozvojových kurzech i nepedagogickým pracovníkům školy.

Systém dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) na naší škole kombinuje centrální nabídku prověřených vzdělávacích institucí s individuálními potřebami pedagogů. Škola vytváří prostor pro aktivní zapojení pracovníků do plánování jejich profesního růstu. Pedagogové mají možnost nejen vybírat z externích nabídek, ale také sami iniciovat účast na kurzech osobnostního rozvoje či navrhovat nové tematické okruhy vzdělávání, které reflektují aktuální potřeby.

Budujeme kulturu otevřenosti a vzájemné inspirace. Pedagogové se pravidelně účastní vzájemných náslechů, které podporují profesní dialog a rozvoj pedagogických dovedností. Důraz klademe na efektivní přenos poznatků z individuálního vzdělávání do celého týmu – k tomuto účelu využíváme formát pravidelných setkání „**Porad(N)a**“, kde dochází k tematickému sdílení dobré praxe a společnému plánování rozvoje školy.

Utváření příznivého prostředí pro žáky i učitele (wellbeing)

V Ježkovi bez klece vnímáme **wellbeing** jako základní podmínku efektivního učení a osobnostního růstu. Nejedná se o izolovaný cíl, ale o přirozený výsledek prostředí, které aktivně a společně spoluvytvářejí žáci, pedagogové i ostatní pracovníci školy. Věříme, že pro

plný rozvoj lidského potenciálu je nezbytné, aby se každý člen školního společenství cítil přijímán, respektován a vnímán ve své jedinečnosti.

Příznivé prostředí stavíme na čtyřech základních pilířích:

Rovnost a partnerství

Každý člen komunity má možnost ovlivňovat chod školy a podílet se na rozhodování o společných pravidlech. Hlas každého je rovnocenný.

- **Participace:** Žáci jsou vedeni k odpovědnosti za své prostředí, což posiluje jejich pocit sounáležitosti a vlivu na vlastní vzdělávání.

Respekt a bezpečí

Snažíme se vytvářet prostor, kde je bezpečné dělat chyby, projevovat emoce a otevřeně komunikovat své potřeby. Názory každého jednotlivce jsou vyslyšeny a brány s vážností. Respekt k druhým začíná u respektu k sobě samému.

Eliminujeme strach z hodnocení či neúspěchu. Namísto vnějšího tlaku na unifikovaný výkon se zaměřujeme na individuální možnosti a pokrok každého žáka i učitele.

Individuální podpora a seberozvoj

Prostředí školy přizpůsobujeme lidem, nikoliv lidi systému. Komunikací individuálních potřeb vytváříme bezpečné zázemí pro autentický seberozvoj. Pedagogové zde působí jako průvodci, kteří poskytují oporu v míře, kterou daný jedinec právě potřebuje.

Stejnou péči, jakou věnujeme žákům, směřujeme i k pedagogickému sboru. Wellbeing učitelů zajišťujeme skrze kolegiální podporu, sdílení dobré praxe v rámci „Porad(N)y“ a prostor pro profesní i osobnostní růst, společná setkávání i mimo školu v rámci tzv. Neformálních setkání či výjezdních porad.

Konstruktivní řešení konfliktů a krizových situací

Konflikt vnímáme jako příležitost k učení a hlubšímu porozumění. Naším cílem není represe, ale náprava vztahů a hledání řešení. K řešení náročných témat využíváme zavedené systémy, jako je **STeZka** (proces vedoucí k porozumění a dohodě) či institut **Tajných agentů**, kteří pomáhají monitorovat a kultivovat vztahy v kolektivu.

V krizových situacích se soustředíme na pochopení příčin a nápravu vzniklé situace, nikoliv na hledání a trestání viníka. Tento přístup buduje vnitřní integritu a učí odpovědnosti za vlastní jednání.

Kritéria hodnocení kvality výuky

Hodnocení kvality výuky vychází ze stejných principů, na kterých stavíme hodnocení žáků: nejde nám o vnější kontrolu ani o porovnávání dospěláků mezi sebou, ale o podporu růstu a o společné hledání toho, co dětem i nám dospělákům pomáhá učit se a být ve škole dobře. Stejně jako u dětí i tady platí, že chyba a nedokonalost jsou přirozenou součástí cesty, ne důvodem k obavám z hodnocení.

Sledujeme tři propojené oblasti: kvalitu výuky, kvalitu pedagogické práce a kvalitu prostředí.

Kvalita výuky – co u sebe navzájem sledujeme:

- do jaké míry výuka umožňuje dětem sebeřízení – volbu tempa, cesty i cílů učení
- propojení učiva s reálným životem a s vnitřní motivací dítěte, s jeho „Proč?“
- práci s chybou jako se samozřejmou součástí učení
- míru, v jaké se dítě podílí na plánování a hodnocení vlastního učení
- bezpečné a respektující klima při výuce, kde nikdo nerozhoduje o druhém bez jeho účasti
- propojování formálního a neformálního vzdělávání
- naplňování klíčových kompetencí a základních gramotností napříč integrovanými předměty

Kvalita pedagogické práce – co u sebe navzájem sledujeme:

- rovnocenný a respektující přístup k dětem, v souladu s principem tykání a stejné váhy hlasu
- otevřenost vlastní reflexi a zpětné vazbě od kolegů i od dětí
- míru spolupráce s ostatními dospěláky – účast na vzájemných hospitacích a náslezech, sdílení praxe na Porad(N)y
- promítání dalšího vzdělávání (DVPP) do každodenní praxe
- schopnost řešit nesoulad cestou porozumění (STeZka) místo autority

Kvalita prostředí – co sledujeme:

- bezpečnost, funkčnost a estetiku prostor
- rovný přístup všech dětí k pomůckám, technice a materiálům
- podporu fyzického, psychického i digitálního wellbeingu
- podporu samostatnosti – volný přístup ke knihám, hrám a pomůckám bez nutnosti svolení dospěláka

Odkud bereme podklady

Podklady pro hodnocení kvality výuky získáváme průběžně, nikoli jednorázově:

- vlastní reflexi dospěláka – každý si vede záznamy o své práci a postupně buduje profesní portfolio, ke kterému se může vracet

- vzájemnými hospitacemi a následky mezi dospěláky, po kterých následuje rozhovor nad tím, co fungovalo a co ne
- zpětnou vazbou dětí – průběžně na Zvonečku i v běžných rozhovorech, jednou až dvakrát ročně také formou bezpečné, případně anonymní ankety; pokud dítě cítí, že mu způsob výuky nebo přístup dospěláka nesedí, může k tomu kdykoli svolat STeZku nebo využít Tajného agenta
- zpětnou vazbou zákonných zástupců – na Nejen čaj a nejen o páté, na Kavárně pro rodiče, případně formou podnětu s garancí soukromí a bezpečnosti jeho autora
- sdílením a společným vyhodnocováním na Porad(N)y

Jak s výstupy pracujeme

Minimálně jednou ročně, typicky v rámci Porad(N)y na konci školního roku, si dospěláci společně shrnou, co z hodnocení kvality výuky vyplývá. Zjištění se promítají do plánu profesního rozvoje jednotlivých dospěláků i celého týmu, do úprav vzdělávacích strategií a do úprav prostředí školy. Výstupy jsou zároveň jedním z podkladů pro celkové hodnocení ŠVP.

Režim školy

Školní budova je otevřena každý pracovní den od 8.00 do 16.30 hodin.

Školní den zahajujeme společně na Zvonečku, který se koná pravidelně každý den v 9.05 hod. Řekneme si na něm, co nás ten den čeká, kdo s čím přichází, a připomeneme si důležitá pravidla nebo novinky domluvené na Sněmu.

Žáci, kteří to potřebují nebo chtějí, mohou mít před Zvonečkem v rozvrhu nultou hodinu.

Po Zvonečku se žáci rozcházejí buď na své domluvené lekce, nebo se věnují vlastním činnostem v souladu se sebeřízeným učením – volí si, čemu se právě budou věnovat, s kým a kde, v souladu s pravidly domluvenými na Sněmu a s podporou dospěláků, kteří jsou jim k dispozici jako průvodci.

Bližší informace k režimu školy upravují Provozní řád a Školní řád, které jsou zveřejněné na webových stránkách školy a ve školním informačním systému (Edookit); k nahlédnutí jsou také v tištěné podobě v ředitelně školy.

Propojování formálního a neformálního vzdělávání

Formální vzdělávání ve škole vědomě propojujeme s neformálním a zájmovým vzděláváním, protože věříme, že učení nekončí za dveřmi školy a že velká část toho, co dítě umí a zná, vzniká i mimo běžnou výuku.

Toto propojení se u nás odehrává v několika rovinách:

- **Úterní výlety** – od začátku fungování školy jsou úterky vyhrazené pro poznávání Brna i jeho bližšího a vzdálenějšího okolí. Vlastní zkušenost a přímé setkání se světem považujeme za stejně hodnotné jako studium z učebnic.

- **Spolupráce s vnějšími institucemi** – dlouhodobě spolupracujeme s organizacemi jako PPP Brno, SPC – Autistická škola Brno, p. o., Nová alternativní škola, Poradenské centrum pro drogové a jiné závislosti nebo Asociace svobodných a demokratických škol. V rámci spolupráce s Pedagogickou fakultou MU jsme také místem pedagogické praxe jejích studentů. Prostřednictvím těchto partnerství vstupuje do naší výuky odbornost a zkušenost, které nejsme schopni nabídnout jen z vlastních zdrojů.
- **Ježkův Jam** – pravidelná celoškolní akce spojující svět školy s rodinami a veřejností, součástí je i žákovský jarmark a workshopy pro veřejnost, kde se prolínají dovednosti získané ve škole i mimo ni.
- **Dlouhodobé zájmy žáků** – škola podporuje aktivity, které si žáci sami vybrali a rozvíjejí mimo běžnou výuku, například školní časopis nebo podíl na provozu obchodu s udržitelnou módou. Tyto činnosti chápeme jako plnohodnotnou součást vzdělávací cesty dítěte, ne jako doplněk k ní.

Dospěláci při své práci s dítětem záměrně reflektují to, co se žák naučil mimo formální výuku – prostřednictvím pozorování při sebeřízeném učení, rozhovorů i individuálních konzultací. Na tyto znalosti, dovednosti, postoje a hodnoty pak ve výuce navazují a dále je rozvíjejí, místo aby je přehlíželi nebo nutili žáka „začínat od nuly“. Pokud žák prokáže, že si potřebné výsledky učení osvojil mimo školu, uplatní se pravidla popsaná v kapitole Pravidla pro uznávání výsledků neformálního a zájmového vzdělávání.

Charakteristika ŠVP

Školní vzdělávací program Základní školy a gymnázia Ježek bez klece byl zpracován podle aktuální verze RVP ZV jako integrovaný ŠVP, ve kterém je vzdělávací obsah vybraných oborů RVP ZV propojen v jednom předmětu.

Integrovaný ŠVP je specifický tím, že se zaměřuje na hluboké pochopení souvislostí mezi jevy a procesy v přírodě, společnosti, v různých oblastech kultury i života jedince. Snažíme se o co největší propojení s reálným životem. Pracujeme podle vlastního konceptu, který je založen na sebeřízeném učení a podpoře samostatnosti a vlastní odpovědnosti žáků. Důležitý je soulad práce s vnitřní motivací dítěte jak ve škole, tak i v domácím prostředí.

Zabezpečení výuky žáků

Přijímání nových žáků

Vzhledem ke specifičnosti našeho konceptu, klademe velký důraz na proces přijímání nových žáků a věnujeme mu velkou péči. Vše začíná vyplněním dotazníku, kde zjišťujeme, zda se shodneme v pohledu na vzdělávání. Následuje pětidenní návštěva školy (kterou lze v případě potřeby rozdělit), během níž má žák příležitost nasát atmosféru a my se můžeme vzájemně lépe poznat. Součástí procesu je i rozhovor s rodiči, abychom si potvrdili, že naše vzájemná očekávání a hodnoty ladí. Celý proces je zakončen hlasováním o přijetí na základě souladu s principy školy.

Organizace přijímacího řízení - zápis žáků do 1. tříd/ročníku

Přijímání žáků ke vzdělávání v Základní škole a gymnáziu Ježek bez klece probíhá ve shodě se zákonem č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů a se zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů.

Období podání přihlášky k zápisu a den zápisu stanovuje ředitelka školy ve shodě s platnými právními předpisy (školským zákonem) pro daný rok na webu školy a na informačním panelu u vstupu do školy. Na webových stránkách školy jsou zveřejněna kritéria a podmínky pro přijetí k povinné školní docházce

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných

Základním pilířem vzdělávání v Ježkovi bez klece je jeho malotřídní charakter, který umožňuje přirozené stírání bariér mezi ročníky a uplatňování holistického (celostního) přístupu k žákovi. Vzdělávání má inkluzivní charakter. Klademe stejný důraz na naplňování individuálních potřeb každého žáka a vytváření takového prostředí, ve kterém je dobře všem zúčastněným. U žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, se zdravotním nebo sociálním znevýhodněním, žáků nadaných a mimořádně nadaných, uplatňujeme tedy pedagogické i speciálně pedagogické metody a postupy, které jsou zároveň součástí našeho přístupu k jednotlivci jako takovému.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

V případě, že k naplnění vzdělávacích potřeb žáka nepostačuje jejich samotné zohlednění při výuce, zpracuje škola Plán pedagogické podpory (PLPP), za který odpovídá třídní učitel. PLPP je samozřejmě konzultován a participují na něm poradenská pracovníci školy (výchovný poradce, případně školní psycholog/školní speciální pedagog) a s jeho návrhem se seznamuje samotný žák, všichni pedagogičtí pracovníci školy, kteří s žákem přichází do kontaktu a v neposlední řadě rodiče žáka. Cílem je stanovení optimálních výchovně-vzdělávacích strategií, metod a forem práce, které jsou v souladu s filozofií školy a vedou k maximálnímu možnému rozvoji žáka. Daný poradenský pracovník školy poté koordinuje i vyhodnocování účinnosti PLPP, případně dále doporučí další odborné vyšetření v ŠPZ (Školské poradenské zařízení), tedy PPP/SPC.

Individuální vzdělávací plán (IVP) a podpůrná opatření

Na základě vyšetření a doporučení ŠPZ, které obdrží vedení školy, škola po souhlasu zákonného zástupce zahájí poskytování podpůrných opatření v rozsahu doporučených PO. Proces sestavení a realizace Individuálního vzdělávacího plánu (IVP), je-li doporučen, i implementaci dalších PO koordinuje poradenský pracovník školy (výchovný poradce, školní psycholog/speciální pedagog) v souladu s platnými legislativními předpisy. Poradenský pracovník úzce spolupracuje se všemi dotčenými aktéry: žákem, zákonnými zástupci, pedagogickými pracovníky a vedením školy. Za zpracování IVP a řádné poskytování podpůrných opatření v souladu s doporučením ŠPZ zodpovídá ředitelka školy.

Vzdělávání žáků s přiznaným podpůrným opatřením vyžadujícím úpravu výstupů ze vzdělávání

Pokud poradenské zařízení (ŠPZ) doporučí u žáka od 3. stupně podpory vzdělávání podle minimálních doporučených úrovní (dle RVP ZV), stanoví mu škola v rámci IVP odlišný učební plán. Pro tyto případy škola vypracuje přílohu ŠVP, která obsahuje přehled těchto minimálních doporučených úrovní v souladu s aktuální legislativou.

Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Za nadaného žáka je považován žák, který při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Tím, že umožňujeme všem žákům bez rozdílu výběr činností, rozšíření a prohloubení obsahu vzdělávání, i podílení se na organizaci různých aktivit ve škole i mimo ni a v případě jejich zájmu i pomoc např. při přípravě a účasti v různých soutěžích, na výstavách a jejich podílení se na mediální prezentaci školy, vytváříme podmínky pro možnost rozvoje a prohlubování přirozeného talentu i nadání všech žáků.

Zjišťování mimořádného nadání žáka, včetně jeho vzdělávacích potřeb, může provést však pouze ŠPZ (Školské poradenské zařízení), kdy v takovém případě je škola součinná s ŠPZ, rodiči i žákem školy. Mimořádně nadaní žáci se mohou vzdělávat dle Individuálního vzdělávacího plánu (IVP) vycházejícího ze ŠVP školy, závěrů a doporučení psychologického a speciálně pedagogického vyšetření v ŠPZ, vyjádření zákonného zástupce žáka a řídí se dále odpovídajícími legislativními předpisy.

Vzdělávání žáků s odlišným mateřským jazykem

V případě přijetí žáka s odlišným mateřským jazykem, který se vůbec nedorozumí česky, bude žák zařazen do běžného chodu školy, ale zpravidla nehodnocen z většiny předmětů učebního plánu. Po zvládnutí českého jazyka na úrovni A1 (podle společného evropského referenčního rámce) bude nadále dostávat podporu podle svých individuálních potřeb, podle personálních a organizačních možností školy. I po zvládnutí českého jazyka na úrovni A2 bude však nadále individuálně zohledňován a podpořen.

Poradenské služby školy

Poradenská pracovníci školy se dle potřeby schází osobně, či prostřednictvím online setkání, navrhuje a vyhodnocuje postupy práce s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, dále informují další pedagogické pracovníky školy, vyžaduje-li to povaha informací, pravidelně konzultují své kroky s vedením školy i ostatními dotčenými pedagogy školy. V případě potřeby dále spolupracují s dalšími odborníky (Středisko výchovné péče, lékaři, OSPOD, ad.).

Žák nebo zákonný zástupce může v případě zájmu využít poradenských služeb ve škole, a to služeb školního psychologa/školního speciálního pedagoga (vždy podle aktuálního zastoupení těchto pozic ve škole), či stálých poradenských pracovníků - výchovného poradce a metodika prevence.

Učební plán

Na 1. stupni jsme propojili tyto vzdělávací obory RVP do integrovaných předmětů:

Integrovaný předmět	Vzdělávací obory RVP ZV
Trivium	<ul style="list-style-type: none">• Český jazyk a literatura• Anglický jazyk• Matematika a její aplikace• Informatika
JáMy	<ul style="list-style-type: none">• Člověk a jeho svět• Osobnostní a sociální výchova
Tvorba	<ul style="list-style-type: none">• Výtvarná a filmová tvorba• Hudební, taneční a dramatická výchova
Pohyb	<ul style="list-style-type: none">• Tělesná výchova

Na 2. stupni jsem propojily tyto vzdělávací obory RVP ZV do integrovaných předmětů:

Integrovaný předmět	Vzdělávací obory RVP ZV
Jazyky	<ul style="list-style-type: none">• Český jazyk a literatura• Anglický jazyk• Další cizí jazyk
JáMy	<ul style="list-style-type: none">• Dějepis• Výchova k občanství• Člověk, zdraví a bezpečí - okruh Výchova ke zdraví a bezpečí• Geografie - okruhy Místa a regiony světa, Udržitelnost života na Zemi• Člověk, jeho osobnost a svět práce - okruh Osobnostní a sociální výchova
Matvědy	<ul style="list-style-type: none">• Matematika a její aplikace• Informatika• Fyzika• Chemie• Přírodopis• Geografie
Tvorba	<ul style="list-style-type: none">• Výtvarná a filmová tvorba• Hudební, taneční a dramatická výchova• Člověk, jeho osobnost a svět práce -

	okruh Polytechnická výchova a praktické činnosti
--	--

Tabelace učebního plánu

Viz příloha Učební plán.

Obsahový rámec

Všechny naše předměty jsou postaveny na sebeřízeném učení jednotlivých žáků, proto je velmi těžké stanovit časovou dotaci. Každý žák potřebuje jiný čas k tomu, aby dospěl k daným výstupům.

Trivium

Charakteristika vyučovacího předmětu Trivium

Trivium je integrovaný předmět společný pro všechny ročníky prvního stupně. Propojuje vzdělávací obory Český jazyk a literatura a Anglický jazyk (vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace), Matematika (vzdělávací oblast Matematika a její aplikace) a Informatika (vzdělávací oblast Informatika). Jednotlivé obory a jejich tematické okruhy se ve výuce vzájemně prolínají a doplňují.

V rámci Trivia u žáků rozvíjíme především čtenářskou a pisatelskou gramotnost, logicko-matematickou gramotnost, komunikační dovednosti, schopnost řešit problémy, orientaci v digitálním prostředí a infromatické myšlení. Vedeme je také ke kritickému posuzování mediálních sdělení a k bezpečnému a etickému pohybu v online prostoru.

Trivium poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě a je založené především na aktivních činnostech vycházejících z reálných situací běžného života – například nakupování, zjišťování dopravního spojení, odhadování a měření. Žáci se procvičují v efektivní mezilidské komunikaci, učí se interpretovat své reakce a pocity, chápat svou roli v různých komunikačních situacích a orientovat se ve vnímání okolního světa i sebe samých.

Vzdělávání v Triviu vychází ze sebeřízeného učení. Žákům nestanovujeme, kdy a co se mají učit; sami si volí činnosti, jejich pořadí i rozsah a postupují vlastním tempem podle svých individuálních předpokladů a aktuálních potřeb. Rozhodnutí, kdy se určité oblasti věnovat, zůstává na žákovi – dospělák je zde průvodcem, který nabízí příležitosti, podněty a zpětnou vazbu. Vedeme žáky k uvědomění si vlastního pokroku, k sebehodnocení a společnému

hledání cest ke zlepšení. K dispozici mají učebnice, knihy, hry, pracovní listy i moderní digitální technologie, z nichž si vybírají podle toho, co právě potřebují.

Český jazyk a literatura rozvíjí kultivovanou komunikaci v mluvené i psané podobě. Žáci se učí přizpůsobovat vyjadřování komunikační situaci a záměru, formulovat názory podpořené argumenty, naslouchat druhým a vést konstruktivní dialog. Rozumějí různým druhům textů, vyhledávají a zpracovávají informace, rozlišují fakta, názory a manipulaci a rozvíjejí čtenářské prožitky i jejich sdílení. Čtou a píší texty, které si sami volí a které mají pro ně smysl, a k pravopisným i slohovým dovednostem se propracovávají tehdy, kdy je pro svůj záměr potřebují. V souladu s pojetím oboru výuku nečleníme mechanicky na složku jazykovou, slohovou, komunikační a literární – vychází z komunikačního principu, který všechny tyto roviny propojuje.

Anglický jazyk rozvíjí žáky v oblastech recepce, produkce, interakce a mediace. Cílem je podpora pozitivního vztahu k jazyku a k vícejazyčnosti a schopnost dorozumět se v běžných situacích. I zde žáci postupují vlastním tempem a rozsah i míru zapojení volí podle svého zájmu a aktuální potřeby.

Matematika směřuje k porozumění matematickým pojmům a vztahům prostřednictvím manipulativních činností, experimentování a řešení úloh z reálného světa. Vzdělávací obsah je členěn do tematických okruhů Číslo a početní operace, Měření a výpočty, Geometrie v rovině a v prostoru, Statistika a pravděpodobnost a Algebra. Žáci se jednotlivým oblastem věnují vlastním tempem a v rozsahu, který si sami volí, rozvíjejí logické, strategické i kritické myšlení a získávají důvěru ve vlastní schopnosti.

Informatika se zaměřuje na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založená na aktivních činnostech, při nichž žák prostřednictvím her, experimentů a diskusí objevuje, jak se dají zaznamenávat data a informace, popisuje problémy a hledá jejich řešení. Vzdělávací obsah je členěn do tematických okruhů Data, informace a modelování, Algoritmizace a programování, Informační systémy a Digitální technologie. Činností se žáci věnují vždy svým tempem a jejich rozsah si volí sami. Součástí je i bezpečné a etické zacházení s technologiemi a prevence rizikového chování.

Výchovné a vzdělávací strategie

V Triviu společně naplňujeme níže uvedené strategie, kterými u žáků rozvíjíme klíčové kompetence. Společným rámcem všech strategií je sebeřízené učení – žák volí obsah, pořadí i tempo své práce a dospěláci jsou mu průvodci.

Kompetence k učení

- Necháváme na žácích volbu, čemu, kdy a jakým tempem se budou věnovat, a vedeme je k plánování vlastního učení.
- Poskytujeme průběžnou formativní zpětnou vazbu a podporujeme sebehodnocení, aby si žák uvědomoval vlastní pokrok a stanovoval si další cíle.

- Nabízíme rozmanité zdroje (učebnice, knihy, hry, pracovní listy, digitální nástroje), z nichž si žák vybírá podle své potřeby.

Kompetence komunikační

- Vytváříme přirozené komunikační situace, v nichž žák srozumitelně sděluje své myšlenky, aktivně naslouchá a reaguje na druhé.
- Vedeme žáky k formulování názorů podpořených argumenty a ke konstruktivnímu dialogu.
- Podporujeme práci s různými druhy textů i vyjadřování v cizím jazyce podle úrovně a zájmu žáka.

Kompetence osobnostní a sociální

- Podporujeme spolupráci ve skupinách a vzájemné (vrstevnické) učení a hodnocení.
- Vedeme žáky k sebereflexi, k práci s vlastními silnými i slabými stránkami a k odpovědnosti za vlastní učení.
- Respektujeme tempo a potřeby jednotlivce a vytváříme bezpečné prostředí, v němž je chyba přirozenou součástí učení.
- Kompetence k řešení problémů
- Společně objevujeme úlohy vycházející z reálných situací, které nemají jediné dané řešení.
- Vedeme žáky k analýze problému, k hledání a porovnávání různých postupů a k obhajobě zvoleného řešení.
- Oceňujeme, když žák dojde k výsledku vlastní cestou, i mimo naučené postupy.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům využívat digitální technologie k učení, k vyhledávání a zpracování informací i k vlastní tvorbě.
- Vedeme je k bezpečnému, etickému a ohleduplnému chování v online prostoru a k prevenci rizikového chování.
- Podporujeme kritické posuzování informací a mediálních sdělení.

Kompetence k podnikavosti a pracovní

- Dáváme žákům prostor přicházet s vlastními nápady, plánovat a realizovat vlastní i skupinové aktivity.
- Vedeme je k dokončování zvolené práce a k vyhodnocení jejího výsledku.

Kompetence k občanství a udržitelnosti

- Vedeme žáky k respektujícímu jednání, naslouchání a dodržování společně dohodnutých pravidel.
- Podporujeme jejich spoluúčast na rozhodování o vlastním učení i o dění ve skupině a ve škole.

Kompetence kulturní

- Zprostředkováváme setkání s literaturou a texty různých žánrů a podporujeme sdílení čtenářských prožitků.
- Rozvíjíme vztah k jazyku, k vícejazyčnosti a respekt ke kulturní a jazykové rozmanitosti.

JáMy

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět JáMy zahrnuje na 1. stupni vzdělávací obory Člověk a jeho svět a Osobnostní a sociální výchova. Na 2. stupni integruje obory Dějepis a Výchova k občanství (vzdělávací oblast Člověk a společnost), Geografie (vzdělávací oblast Geografie), Výchova ke zdraví a bezpečí (vzdělávací oblast Člověk, zdraví a bezpečí) a Osobnostní a sociální výchova (vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce). Naplňuje také všechna tři průřezová témata – Péče o sebe a druhé, Společnost pro všechny a Udržitelné prostředí.

Na 1. stupni jsou to v oboru Člověk a jeho svět tematické okruhy Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk, jeho zdraví a bezpečí a Lidé a svět financí. Na 2. stupni jde v oboru Dějepis o okruhy- Poznáváme minulost a Tvoříme dějiny; ve Výchově k občanství o okruhy- Já ve společnosti, Odpovědný občan a Já a svět financí; v Geografii o okruhy- Místa a regiony světa a Udržitelnost života na Zemi (okruhy Geografie a její metody poznávání a Přírodní a socioekonomické prostředí a jejich vzájemné interakce jsou realizovány v předmětu Matvědy); ve Výchově ke zdraví a bezpečí o okruhy- Ochrana a podpora zdraví, Denní režim, Osobní bezpečí a Osobní bezpečí za mimořádných událostí a v souvislosti s obranou státu; a v Osobnostní a sociální výchově o okruhy- Osobnostní rozvoj, Sociální a etický rozvoj a Kariérový rozvoj.

Předmět JáMy je zaměřený na rozvoj praktických dovedností, které žáci mohou využít v běžném životě. Konkrétní obsahová náplň vždy vychází z individuálních potřeb jedince a dílčí témata se vztahují k jevům každodenní reality – k situacím, do kterých se žák během života může dostat.

Jeho cílem je vytvářet u žáků kladný vztah k vlastní osobě i k ostatním lidem, pomoci jim získat návyky zdravého duševního a sociálního života a naučit je zvládat vlastní chování. Vedeme žáky k uvědomění si hodnoty pomoci a spolupráce i hodnoty různosti lidí, názorů a přístupů k řešení problému. V neposlední řadě je cílem vést žáky ke vzájemnému respektu a vytvářet dobré klima ve třídě a ve škole.

Člověk a jeho svět

Místo, kde žijeme. Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm se žáci učí chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci i ve společnosti. Učí se do každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové a zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání

místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově).

Lidé kolem nás. Žáci si osvojují a upevňují základy respektujícího jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví a jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi i s problémy, které soužití lidí provázejí.

Lidé a čas. Žáci se učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů, a jakým změnám život a věci v čase podléhají. Vychází se od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Žáci mohou samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů a společně navštěvovat památky, sbírky muzeí, veřejnou knihovnu apod.

Rozmanitost přírody. Žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, na níž vznikl a rozvíjí se život. Poznávají rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody a to, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, jehož rovnováhu může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Prakticky poznávají okolní krajinu a její proměny, sledují vliv lidské činnosti na přírodu a hledají možnosti, jak přispět k ochraně přírody a zlepšení životního prostředí.

Člověk, jeho zdraví a bezpečí. Žáci poznávají sebe sama jako živou bytost s vlastními biologickými a fyziologickými funkcemi a potřebami. Seznamují se s tím, jak se člověk vyvíjí od narození do dospělosti a co mu prospívá z hlediska denního režimu, hygieny, výživy i mezilidských vztahů. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o prevenci a první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích včetně mimořádných událostí.

Lidé a svět financí. V modelových situacích se žáci seznamují s používáním peněz, učí se rozlišovat potřeby a přání, vysvětlit, proč nelze uskutečnit všechny chtěné výdaje, a sestavit jednoduchý osobní rozpočet.

Dějepis a Výchova k občanství

Zaměřujeme se na znalosti a dovednosti potřebné pro aktivní zapojení do života demokratické společnosti a pochopení vlastní i cizí kultury. Zajímají nás společenské jevy a procesy z historie, které se promítají do každodenního života a ovlivňují společenské klima. Důležitou součástí je pochopení vzniku a dopadů rasistických, xenofobních a extremistických postojů a jejich prevence, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a úcta ke kulturnímu prostředí.

Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti, zjišťovat a zpracovávat informace, nacházet řešení, vyvozovat závěry a reflektovat je. Práce s historickými materiály a získáváním informací o problémech vede k pochopení historických událostí i individuálního jednání. Důležité je pro nás kladení otázek a přirozené setkávání s minulostí i možnou blízkou budoucností.

Výchova ke zdraví a bezpečí a Osobnostní a sociální výchova

Zaměřujeme se na interakci a sociální vazby a vztahy. Život v naší škole otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých v kontextu různých životních situací. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i o vztazích mezi lidmi, o partnerských vztazích, rodině, škole a společenství vrstevníků. Na pravidelném Sněmu se u žáků utvářejí pozitivní občanské postoje a přijetí hodnot, na nichž je budována současná demokratická Evropa.

Zohledňujeme osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Smyslem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti a hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu. Učivem se stává sám žák, konkrétní žakovská skupina i více či méně běžné situace každodenního života. Důležitý je aktivní rozvoj a ochrana zdraví v propojení všech jeho složek – sociální, psychické i fyzické – a schopnost být za ně odpovědný. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a seznamují se se způsoby chování při ohrožení v běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Výchovné a vzdělávací strategie

V JÁMy společně naplňujeme níže uvedené strategie, kterými u žáků rozvíjíme klíčové kompetence. Vycházíme přitom ze sebeřízeného pojetí a z reálných situací každodenního života; dospěláci jsou žákům průvodci.

Kompetence osobnostní a sociální

- Vytváříme prostředí, v němž žák poznává sám sebe, své potřeby, silné i slabé stránky, a pojmenovává, co přispívá k jeho wellbeingu.
- Vedeme žáky k sebereflexi, k respektujícímu jednání a k přebírání odpovědnosti za vlastní chování a jeho důsledky.
- Podporujeme spolupráci, naslouchání a zvládání obtížných situací, mimo jiné prostřednictvím STeZky.

Kompetence k občanství a udržitelnosti

- Umožňujeme žákům reálně se podílet na rozhodování a chodu školy, zejména na Sněmu, a nést za společná rozhodnutí odpovědnost.
- Vedeme je k respektu k lidským právům, k rovnosti a k prevenci předsudků, xenofobie a extremismu.
- Podporujeme vnímavý vztah k přírodě, kulturnímu prostředí a k udržitelnosti a hledání, jak přispět k jejich ochraně.

Kompetence komunikační

- Otevíráme prostor pro diskusi, kladení otázek a formulování názorů podpořených argumenty.
- Vedeme žáky k naslouchání odlišným pohledům a ke konstruktivnímu dialogu.
- Podporujeme sdílení vlastní zkušenosti a reflexi jednání svého i druhých.

Kompetence k řešení problémů

- Společně rozpoznáváme a formulujeme společenské problémy v minulosti i současnosti a hledáme jejich možná řešení.
- Vedeme žáky ke zjišťování a zpracování informací z různých zdrojů, k vyvozování závěrů a jejich aplikaci v reálných situacích.
- Rozlišujeme s žáky mezi osobními a společnými problémy a různými perspektivami jejich řešení.

Kompetence k učení

- Necháváme obsahovou náplň vycházet z individuálních potřeb a zájmu žáka a podporujeme jeho vlastní tempo.
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a zkoumání informací (od rodiny, lidí v okolí, z památek, muzeí, knihoven i digitálních zdrojů).
- Poskytujeme formativní zpětnou vazbu a podporujeme sebehodnocení a stanovování dalších cílů.

Kompetence k podnikavosti a pracovní

- Dáváme žákům prostor přicházet s vlastními nápady, plánovat a realizovat vlastní i skupinové aktivity a projekty.
- Vedeme je k promýšlení potřebných zdrojů a k vyhodnocení výsledku.
- V oblasti kariérového rozvoje podporujeme poznávání vlastních silných stránek a možností dalšího směřování.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k vyhledávání, ověřování a zpracování informací z digitálních zdrojů.
- Podporujeme kritické posuzování mediálních sdělení a jejich záměru.
- Vedeme k bezpečnému, etickému a ohleduplnému chování v online prostoru.

Kompetence kulturní

- Zprostředkováváme setkání s historií, kulturním dědictvím a rozmanitostí lidí, názorů a tradic.
- Vedeme žáky k porozumění vlastní kulturní identitě i k respektu ke kulturní rozmanitosti.
- Podporujeme přímé poznávání místních a regionálních skutečností (návštěvy památek, muzeí, komunity).

Pohyb

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Pohyb zahrnuje na 1. i 2. stupni vzdělávací obor Tělesná výchova (vzdělávací oblast Člověk, zdraví a bezpečí). Naplňuje také průřezové téma Péče o sebe a druhé a v částech spojených s pobytem venku i Udržitelné prostředí. Obsah je členěný do

tematických okruhů Činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví, Činnosti podporující pohybové učení a Zdravotní a aplikovaná tělesná výchova.

Pohyb u žáků cíleně rozvíjí pohybovou gramotnost – pohybové dovednosti, tělesnou zdatnost, znalosti o pohybu a jeho místě v denním režimu a především kladný vztah k pohybu jako přirozené životní potřebě. Vycházíme z toho, že předpokladem osvojování pohybových dovedností je žákův prožitek z pohybu. Pohyb je proto přirozenou součástí každodenního života školy, ne jen vyhrazenou hodinou – patří sem i úterní výlety a další pohybové aktivity v běžném dni. V souladu s RVP je zachován objem tělesné výchovy v rozsahu nejméně 2 hodin týdně v každém ročníku a na 1. stupni povinná plavecká výuka v rozsahu nejméně 40 hodin.

Žáci se pohybovým činnostem věnují podle svých individuálních předpokladů, zájmů a aktuálního zdravotního stavu a sami se podílejí na organizaci svého pohybového režimu. K dispozici mají tělocvičnu vybavenou pro širokou nabídku pohybových činností a také řádirnu – prostor s prvky pro lezení, skákání a dovádění, určený k volnému, spontánnímu pohybu, který žáci využívají průběžně během dne podle vlastní potřeby. Pohyb tak není vázán jen na vyhrazenou hodinu, ale je přirozenou a každodenně dostupnou součástí života školy. Hodnocení je motivační – vychází z osobního zlepšení každého žáka, nikoli ze srovnávání s ostatními. Dospěláci jsou žákům průvodci: nabízejí co nejširší spektrum činností, bezpečné prostředí a zpětnou vazbu.

Činnosti ovlivňující pohybové učení a zdraví

Žáci si na základě široké nabídky pohybových činností osvojují pohybové dovednosti, rozvíjejí tělesnou zdatnost a pohybovou tvořivost. Poznávají význam pravidelného pohybu pro zdravý vývoj i pro zdravý životní styl a učí se zařazovat pohyb do každodenního režimu jako protiváhu statické zátěže vsedě. Podílejí se na plánování a organizaci vlastního pohybového režimu a uplatňují zásady hygieny a bezpečnosti při pohybu; svým jednáním předcházejí nebezpečným situacím a při jejich vzniku adekvátně reagují. K rozvoji dovedností i k volnému pohybu jim slouží tělocvična i řádirna, které mohou využívat podle svého zájmu a aktuální potřeby.

Činnosti podporující pohybové učení

Žáci si osvojují základní tělocvičné názvosloví, reagují na pokyny a signály a spolupracují při organizaci pohybových činností. Dodržují pravidla her a soutěží, jednají v duchu fair play a respektují pohybové dovednosti, předpoklady i zájmy ostatních. Učí se měřit, zaznamenávat a vyhodnocovat pohybové výkony (své i druhých), usilovat o jejich zlepšení a pracovat s informacemi o pohybu a sportu.

Zdravotní a aplikovaná tělesná výchova

Tematický okruh zajišťuje pohybové vzdělávání s podporou pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Usilujeme o to, aby se každý žák zapojoval do co nejširšího spektra pohybových aktivit v rámci společného vzdělávání; kompenzační, korektivní a aplikované pohybové činnosti volíme s ohledem na jeho možnosti a aktuální zdravotní stav.

Výchovné a vzdělávací strategie

V Pohybu společně naplňujeme níže uvedené strategie, kterými u žáků rozvíjíme klíčové kompetence. Vycházíme ze sebeřízeného pojetí, z prožitku a z individuálních předpokladů žáka; dospěláci jsou mu průvodci.

Kompetence osobnostní a sociální

- Vedeme žáky k poznávání vlastního těla a jeho možností, k překonávání námahy a k práci s vlastní odolností.
- Podporujeme spolupráci, ohleduplnost a vzájemnou pomoc při pohybových činnostech.
- Nabízíme volně dostupný prostor tělocvičny a řádírny, v němž žáci uvolňují napětí a pečují o svůj wellbeing, a motivačním hodnocením postaveným na osobním zlepšení posilujeme jejich důvěru ve vlastní schopnosti.

Kompetence k učení

- Umožňujeme žákům volit pohybové činnosti podle zájmu a věnovat se jim vlastním tempem, mimo jiné díky průběžně přístupné tělocvičně a řádírně.
- Vedeme je k podílu na organizaci vlastního pohybového režimu a k jeho plánování.
- Podporujeme sebehodnocení a vzájemné hodnocení jako nástroj dalšího zlepšování.

Kompetence komunikační

- Vedeme žáky k osvojení tělocvičného názvosloví a k reakci na pokyny, povely a smluvené signály.
- Podporujeme dorozumívání a spolupráci v týmu při pohybových činnostech.
- Vedeme je k vyhledávání, prezentaci a kritickému hodnocení informací o pohybu a sportu.

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme herní a pohybové situace, které vyžadují volbu vhodné taktiky a rychlé rozhodování.
- Vedeme žáky k hledání vlastních řešení a variant pohybových dovedností.
- Podporujeme reflexi zvoleného postupu a jeho úpravu podle výsledku.

Kompetence k občanství a udržitelnosti

- Vedeme žáky k fair play jednání, dodržování pravidel a respektu k odlišné výkonnosti.
- Prostřednictvím olympijských myšlenek podporujeme čestné soupeření a podporu znevýhodněných.
- Při pohybu v přírodě vedeme k ohleduplnému chování a ochraně prostředí.

Kompetence k podnikavosti a pracovní

- Dáváme žákům prostor spoluorganizovat pohybové činnosti, hry a akce a spoluutvářet využití tělocvičny i řádírny.
- Vedeme je k plánování, realizaci a vyhodnocení vlastního pohybového režimu.
- Podporujeme vytrvalost, úsilí a dokončování zvolené činnosti.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům zaznamenávat a vyhodnocovat pohybové výkony s pomocí dostupných technologií.
- Vedeme je k vyhledávání a ověřování informací o pohybu, sportu a zdravém pohybovém režimu.
- Podporujeme bezpečné a ohleduplné využívání technologií.

Kompetence kulturní

- Zařazujeme pohybovou tvořivost, tanec a činnosti s hudebním a rytmickým doprovodem.
- Vedeme žáky k vnímání pohybu jako prostředku sebevyjádření.
- Zprostředkováváme poznávání různých pohybových a sportovních tradic.

Tvorba

Charakteristika předmětu

Předmět Tvorba zahrnuje na 1. i 2. stupni vzdělávací obory Výtvarná a filmová výchova a Hudební, taneční a dramatická výchova (vzdělávací oblast Umění a kultura) a na 2. stupni také obor Polytechnická výchova a praktické činnosti (vzdělávací oblast Člověk, jeho osobnost a svět práce). Naplňuje průřezová témata Péče o sebe a druhé, Udržitelné prostředí a Společnost pro všechny. Je vyučován ve všech ročnících.

Cílem předmětu je seznámit žáky s uměním v kontextu každodenního života, pomoci jim budovat vlastní názor na umění, rozvíjet estetické cítění a podporovat jejich tvořivost v různých uměleckých i technických směrech. Nabízíme jim poznávání umění v historickém a společenském kontextu a podporujeme jejich sebevyjádření v různých formách – výtvarné, filmové, hudební, taneční i dramatické. Důraz klademe na praktickou, vlastní tvůrčí činnost, kterou podle individuálního zájmu doplňuje teoretická část; ta žákům slouží především k pochopení souvislostí a usnadňuje jim jejich vlastní tvorbu.

Tvůrčí činnosti doplňuje polytechnická a praktická výchova, která žákům přibližuje pracovní postupy a návyky. Zaměřuje se na rozvoj praktických dovedností – práci s technikou a technickými materiály, design, konstruování, péči o domácnost a zahradu i další činnosti. Umožňuje žákům vyzkoušet si rozmanité pracovní činnosti, budovat správné pracovní návyky, používat vhodné nástroje a dodržovat bezpečnost a hygienu práce. Pomáhá jim také ujasnit si profesní směřování, rozvíjí vytrvalost, odpovědnost za kvalitu odvedené práce a dává prostor kreativnímu a podnikavému myšlení.

Zpětná vazba u každé tvůrčí činnosti probíhá v atmosféře vzájemné důvěry a respektu k jedinečnosti žáka. Hodnocení vychází z pokroku žáka, z dovedností, kterých již dosáhl, a z kvality jeho zapojení do procesu tvorby i do společných reflexí.

Výtvarná a filmová výchova

Výtvarná a filmová výchova je postavená na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Žák prostřednictvím experimentování rozvíjí a uplatňuje vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii a invenci. K jejich realizaci nabízí obor vizuálně obrazné prostředky tradiční i ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových a audiovizuálních médiích. Obsah je členěn do tematických okruhů Vlastní tvorba a její sdílení, Recepce a reflexe uměleckého díla a Kulturní povědomí a jednání. Žák tak vlastními prostředky vyjadřuje své představy a myšlenky, setkává se s uměleckými díly, učí se reflektovat svůj zážitek a utváří si postoje k uměleckému a kulturnímu dědictví i k současné kultuře.

Hudební, taneční a dramatická výchova

Obor je založený na využívání sebe sama – svého těla, hlasu, pohybu a instrumentálních dovedností – jako prostředku uměleckého vyjádření. Prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností žák porozumí hudbě, aktivně ji vnímá a využívá jako svébytný prostředek komunikace. Tvůrčí činnosti vycházející z tance rozvíjejí jeho pohybové vyjadřování, citlivost a vnímání vlastního těla; činnosti vycházející z divadla zobrazují svět mezilidských vztahů a situací a rozvíjejí spolupráci, empatii i sebepoznání. Obsah je členěn do tematických okruhů Interpretace, vlastní tvorba a její sdílení, Recepce a reflexe uměleckého díla a Kulturní povědomí a jednání. Žák interpretuje a tvoří samostatně i ve skupině podle svého zájmu a zaměření.

Polytechnická výchova a praktické činnosti

Obor přispívá k rozvoji zručnosti, tvořivosti a základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a prostřednictvím propojování souvisejících disciplín (STEM) podporuje smysluplné využívání techniky v životě. Obsah je členěn do tematických okruhů Práce s technickým materiálem a technická tvořivost, Péče o domácnost a zahradu a Konstrukční činnosti a automatizace. Žáci vycházejí z konkrétních životních situací, v nichž přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou, a osvojují si přitom zásady bezpečnosti a hygieny práce.

Jedním ze základních formujících vlivů je prostředí, ve kterém se nacházíme. Všichni žáci i dospěláci se proto pravidelně podílejí na údržbě a zvelebování prostor školy – společně uklízíme jednotlivé místnosti a chodby, třídíme odpad, zamýšlíme se nad plýtváním materiálem i jídlem, nastavujeme pravidla funkčního soužití v jednotlivých místnostech a řešíme jejich případné porušování. Tím přirozeně naplňujeme okruh Péče o domácnost a zahradu i průřezové téma Udržitelné prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie

V Tvorbě společně naplňujeme níže uvedené strategie, kterými u žáků rozvíjíme klíčové kompetence. Vycházíme ze sebeřízeného pojetí, z vlastní tvůrčí činnosti a z individuálního zájmu žáka; dospěláci jsou mu průvodci.

Kompetence kulturní

- Zprostředkováváme setkání s uměním v různých formách i s kulturním děním v okolí, regionu a ve světě.
- Vedeme žáky k utváření vlastního názoru na umění a k hledání osobního vztahu ke kultuře.
- Podporujeme umělecké sebevyjádření jako přirozený prostředek komunikace.

Kompetence osobnostní a sociální

- Vytváříme bezpečné prostředí důvěry a respektu, v němž žák experimentuje a sdílí vlastní tvorbu.
- Podporujeme spolupráci a přijímání různých rolí ve společném tvůrčím a interpretačním procesu.
- Umělecké a tvůrčí činnosti využíváme jako cestu k sebepoznání a k wellbeingu žáka.

Kompetence k podnikavosti a pracovní

- Vedeme žáky k osvojování pracovních postupů, návyků a bezpečného zacházení s nástroji.
- Dáváme prostor kreativnímu a podnikavému myšlení, plánování a realizaci vlastních projektů.
- Rozvíjíme vytrvalost, odpovědnost za kvalitu práce a dokončování tvůrčí činnosti.

Kompetence k učení

- Necháváme žáky volit náměty, techniky a míru zapojení podle vlastního zájmu a věnovat se jim vlastním tempem.
- Teoretickou část nabízíme jako oporu pro pochopení souvislostí a vlastní tvorbu.
- Podporujeme sebehodnocení a reflexi tvůrčího procesu.

Kompetence komunikační

- Vedeme žáky k vyjádření vlastních prožitků a myšlenek uměleckými prostředky.
- Podporujeme reflexi a společné diskuse o vlastní tvorbě i o uměleckém díle.
- Rozvíjíme dovednost prezentovat a sdílet svou tvorbu s ostatními.

Kompetence k řešení problémů

- Zařazujeme konstrukční a tvůrčí úkoly, které vyžadují hledání vlastních řešení.
- Vedeme žáky k experimentování, zkoušení variant a úpravě postupu podle výsledku.

- Oceňujeme originální přístup a schopnost dotáhnout nápad do podoby díla.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům využívat digitální nástroje ve filmové, audiovizuální a výtvarné tvorbě.
- Vedeme je k orientaci v obrazových médiích a k porozumění vlivu technologií na uměleckou tvorbu.
- Podporujeme bezpečné a etické zacházení s digitálním obsahem.

Kompetence k občanství a udržitelnosti

- Vedeme žáky k péči o společné prostředí školy, k úklidu, třídění odpadu a omezování plýtvání.
- Podporujeme respekt ke kulturnímu dědictví a k rozmanitosti uměleckých a kulturních projevů.
- Vedeme je ke spoluutváření a dodržování pravidel soužití v jednotlivých prostorách školy.

Matvědy

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Matvědy je vyučován ve všech ročnících druhého stupně a navazuje na předměty Trivium (jeho část Matematika) a JáMy (část Člověk a jeho svět z 1. stupně). Integruje vzdělávací obor Matematika (vzdělávací oblast Matematika a její aplikace), obor Informatika (vzdělávací oblast Informatika), obory Fyzika, Chemie a Přírodopis (vzdělávací oblast Člověk a příroda) a z oblasti Geografie tematické okruhy Geografie a její metody poznávání a Přírodní a socioekonomické prostředí a jejich vzájemné interakce. Naplňuje průřezové téma Udržitelné prostředí.

Matematika

Matematické vzdělávání rozvíjí u žáka logické, strategické, kritické i kreativní myšlení a porozumění matematickým pojmům a jejich vzájemným vztahům. Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů: Číslo a početní operace, Měření a výpočty, Geometrie v rovině a v prostoru, Statistika a pravděpodobnost a Algebra. Na druhém stupni žáci prohlubují a posilují dovednosti získané na 1. stupni.

V okruhu Číslo a početní operace žáci pracují se zlomky, desetinnými a zápornými čísly, procenty, mocninami a odmocninami v kontextu reálných situací. V okruhu Měření a výpočty využívají jednotky délky, obsahu a objemu k odhadu, měření a porovnávání a řeší úlohy s metrickými vlastnostmi útvarů i s časovými údaji. V okruhu Geometrie v rovině a v prostoru rozpoznávají a využívají vlastnosti útvarů a těles, konstruují je, skládají a rozkládají a popisují polohu objektů; zkoumání tvaru a prostoru vede k řešení polohových a metrických úloh z běžného života. V okruhu Statistika a pravděpodobnost žáci sbírají, zaznamenávají, interpretují a vytvářejí graficky prezentovaná data, počítají základní charakteristiky souboru

dat a určují pravděpodobnost jevu pro rozhodování v dané situaci. V okruhu Algebra rozpoznávají a tvoří pravidelnosti a řady, modelují reálné problémy pomocí výrazů, rovnic, nerovnic a funkcí a řeší je pomocí poměru, úměry a procent.

Část vzdělávacího oboru Matematika se realizuje v předmětu Projekt. Žáci mohou využívat prostředky výpočetní techniky, názorné pomůcky (stavebnice, modely) i reálné objekty.

Žáci podle individuálních preferencí pracují sami nebo ve skupinkách, kde společně hledají řešení problému, vyjasňují si jeho rozsah a parametry, z různých řešení vybírají optimální pro danou situaci nebo naopak poznávají, že různé metody mohou vést ke stejnému výsledku. Neméně důležitá je práce s chybou, zejména autokorekce.

Informatika

Informatika rozvíjí informatické myšlení a porozumění tomu, na jakých principech fungují digitální technologie. Stojí na aktivní práci: žáci tvoří, experimentují, ověřují své hypotézy, hledají a porovnávají různá řešení a diskutují o nich s ostatními. Vzdělávací obsah je členěn do čtyř tematických okruhů.

Data, informace a modelování. Žáci získávají z dat informace a využívají je při řešení konkrétního problému. Navrhují a porovnávají způsoby, jak data zakódovat pro uložení a přenos. Modelují situace různými způsoby včetně grafů a schémat a seznamují se také s modely strojového učení. Přitom posuzují, nakolik jsou informace spolehlivé a jak jistě se na jejich základě dá rozhodovat.

Algoritmizace a programování. Žáci rozdělí problém na menší části, které lze řešit jednotlivě. Navrhují a zapisují postupy a algoritmy. V blokově orientovaném jazyce vytvářejí přehledné programy s opakováním, větvením a proměnnými. Průběžně ověřují jejich správnost, opravují chyby a posuzují, jak efektivní jejich postup je.

Informační systémy. Žáci posoudí, k čemu je informační systém užitečný a komu slouží, a popíší, jak funguje uvnitř. Při řešení problému si vytvoří vlastní evidenci dat a používají funkce, které data automaticky zpracují a zobrazí podle potřeb uživatele.

Digitální technologie. Žáci poznávají, jak fungují digitální technologie a sítě, a využívají je k běžné i tvořivé práci. S porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení. Posuzují také dopady technologií na jednotlivce, společnost a životní prostředí.

Člověk a příroda

V této vzdělávací oblasti žáci navazují na Člověka a jeho svět z 1. stupně a dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojené, působí na sebe a ovlivňují se. Vzdělávací obory Fyzika, Chemie a Přírodopis svým činnostním a badatelským charakterem umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomit si užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Žáci podle svých individuálních potřeb rozvíjejí logické myšlení a touhu po vědění, osvojují si nástroje pro pochopení světa a studují přírodu specifickými poznávacími metodami.

Žáci se učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, klást si otázky a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy a řešit poznávací i praktické problémy. Postupně poznávají stavbu a obecné zákonitosti vnějšího světa i podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností – především závislost člověka na přírodních zdrojích a vliv lidské činnosti na životní prostředí a lidské zdraví. Učí se vnímat změny v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Rozlišují a ověřují pravdivost informací a s oporou o znalost přírodních principů řeší konkrétní problémy, se kterými se v životě setkají.

Geografie

Geografie propojuje přírodovědný a společenskovední pohled na svět a rozvíjí u žáků prostorové myšlení a orientaci v krajině. Do Matvěd z ní patří dva tematické okruhy.

V okruhu Geografie a její metody poznávání se žáci učí pracovat s geografickými informacemi a nástroji – mapami, plány, náčrtý, statistickými daty i digitálními zdroji (GIS, dálkový průzkum Země) – a získávat data přímým pozorováním a měřením v terénu. Orientují se v prostoru, čtou i vytvářejí mapová vyjádření a posuzují věrohodnost geografických informací. V okruhu Přírodní a socioekonomické prostředí a jejich vzájemné interakce žáci zkoumají složky přírodní sféry i sféry socioekonomické (obyvatelstvo, sídla, hospodářství) a především vzájemné vazby mezi nimi. Poznávají, jak přírodní podmínky ovlivňují život a činnost člověka a jak lidská činnost zpětně proměňuje krajinu a životní prostředí, a uvědomují si význam přírodních zdrojů i přírodních a společenských rizik.

Výchovné a vzdělávací strategie

Jednotlivé obory žáci studují odděleně i komplexně; mohou vytvářet věkově smíšené skupiny podle pokročilosti nebo pracovat zcela samostatně podle svých potřeb. Níže uvedenými strategiemi u nich rozvíjíme klíčové kompetence; vycházíme ze sebeřízeného, badatelského pojetí a z vnitřní motivace žáka.

Kompetence k učení

- Umožňujeme žákům učit se sebeřízeně, volit vlastní strategie učení vycházející z vnitřní motivace a budovat dobrý vztah k celoživotnímu učení.
- Rozvíjíme myšlenkové operace (analýzu, syntézu, indukci, dedukci, srovnávání, třídění aj.) a specifické poznávací metody – soustavné pozorování, experiment, měření, formulování a ověřování hypotéz.
- Vedeme žáky ke kladení otázek (Jak? Proč? Co se stane, když?), k osvojování odborné terminologie a k vysvětlování pozorovaných jevů.

Kompetence k řešení problémů

- Dáváme žákům prostor k objevování, k samostatnému uvažování a k hledání vlastních řešení, případně k předefinování problému podle cílů.
- Vedeme je k volbě vhodných prostředků a metod, k ověřování postupu a k práci s chybou jako přirozenou součástí učení.
- Vedeme žáky k rozdělení problému na řešitelné části, k návrhu algoritmů a postupů vhodných pro automatizaci a k jejich testování a postupnému vylepšování.

- Podporujeme týmové řešení problémů a využívání dříve nabytých zkušeností a informací.

Kompetence komunikační

- Vystavujeme žáky různým komunikačním situacím, v nichž srozumitelně a souvisle formulují své myšlenky ústně i písemně.
- Vedeme je k zaznamenávání podstatných informací z textů a projevů druhých a k práci s odbornou terminologií.
- Vytváříme prostor pro diskuse, prezentaci vlastní práce, obhajobu názorů a reflexi vlastního pokroku.

Kompetence osobnostní a sociální

- Vedeme žáky ke stanovování cílů a priorit podle vlastních schopností a skutečných zájmů.
- Věkově smíšenými skupinami podporujeme vzájemné učení a zkušenost s výhodami týmové práce.
- Vedeme žáky k odpovědnosti za vlastní zdraví a k uvědomění důsledků nezdravého životního stylu.

Kompetence k občanství a udržitelnosti

- Vedeme žáky k porozumění ekologickým souvislostem, environmentálním problémům a principům udržitelného rozvoje v kontextu osobní odpovědnosti.
- Podporujeme uvědomění, že mohou aktivně a odpovědně ovlivňovat prostředí kolem sebe.
- Vedeme je k rozlišování a ověřování věrohodnosti informací o přírodě a společnosti.

Kompetence k podnikavosti a pracovní

- Podporujeme využívání získaných znalostí pro vlastní rozvoj a přípravu na budoucnost i pro podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním směřování.
- Umožňujeme manipulaci s různými materiály, nástroji a vybavením při dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.
- Vedeme žáky k vytrvalosti a odpovědnosti za kvalitu odvedené práce.

Kompetence digitální

- Rozvíjíme informatické myšlení – práci s daty a jejich kódování, modelování situací i tvorbu a ověřování algoritmů a programů.
- Umožňujeme žákům zpracovávat a modelovat data pomocí vhodného softwaru, grafických kalkulátorů a digitálních geografických nástrojů.
- Vedeme je k porozumění fungování digitálních technologií, ke kritickému posuzování informací a k bezpečnému, etickému a odpovědnému chování v digitálním prostředí.

Kompetence kulturní

- Zprostředkováváme poznání vědy jako součásti lidské kultury a poznávání světa.
- Vedeme žáky k porozumění rozmanitosti přírodních podmínek, krajín a způsobů života v různých částech světa a k respektu k této rozmanitosti.
- Podporujeme vztah k přírodnímu i kulturnímu dědictví místa, kde žijeme.

Jazyky

Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Jazyky je vyučován na druhém stupni a integruje vzdělávací obory Český jazyk a literatura, Anglický jazyk a Další cizí jazyk (vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace). Naplňuje průřezová témata Společnost pro všechny a Péče o sebe a druhé. Navazuje na předměty prvního stupně Trivium a Anglický jazyk.

Podporujeme především rozvoj komunikačních kompetencí, které žákům umožňují pochopit různá sdělení, rozumět jim a svobodně a s respektem se vyjadřovat, a dovednost pracovat s informacemi a jazykovými zdroji. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Český jazyk a literatura

Vzdělávací obor Český jazyk a literatura pomáhá vytvářet předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci: žáci se učí interpretovat své reakce a pocity, chápat svou roli v různých komunikačních situacích a orientovat se ve vnímání okolního světa i sebe samých. Vzdělávací obsah má komplexní charakter; v souladu s pojetím oboru jej nečleníme mechanicky na samostatné složky – komunikační, slohová, jazyková i literární rovina se vzájemně prolínají a vycházejí z komunikačního principu.

Žáci se postupně připravují na to, aby kriticky posuzovali přijímané informace, zapojovali se do diskusí, doptávali se po záměru sdělení, formulovali a prezentovali svůj názor před skupinou a využívali verbální i neverbální prostředky řeči; učí se také posuzovat formální stránku a výstavbu textu. Prohlubují a rozšiřují jazykové znalosti z 1. stupně a používají různé zdroje pro vyhledávání a ověřování správnosti jazyka ve svém písemném projevu. V literární rovině se seznamují s dalšími literárními druhy a formulují své názory a dojmy z četby, z návštěvy divadelního či filmového představení i z dalších uměleckých děl.

Anglický jazyk

V anglickém jazyce žák navazuje na znalosti z 1. stupně a dále je rozvíjí podle svých individuálních potřeb a zájmů v oblastech recepce, produkce, interakce a mediace.

Další cizí jazyk

Žáci si podle svého zájmu vybírají z aktuální nabídky dalších jazyků. Seznamují se s daným jazykem a jeho užitím při základních lidských interakcích i s kulturními tradicemi zemí, kde se používá; rozvíjejí se v oblastech recepce, produkce a interakce.

Výchovné a vzdělávací strategie

V Jazycích společně naplňujeme níže uvedené strategie, kterými u žáků rozvíjíme klíčové kompetence. Vycházíme ze sebeřízeného pojetí a z vnitřní motivace žáka; dospěláci jsou mu průvodci.

Kompetence k učení

- Podporujeme sebeřízené učení – žáci si sami plánují a organizují učení podle vnitřní motivace a vlastních potřeb a s dospěláky debatují o tom, co právě potřebují.
- Umožňujeme jim zkoušet různé strategie a techniky učení (např. aktivizaci slovní zásoby) a nacházet ty, které jim vyhovují.
- Nabízíme ověřené jazykové zdroje (slovníky, pravidla, online thesaury, korpus) a vedeme žáky k užívání metajazykové terminologie v situacích, které to vyžadují.

Kompetence k řešení problémů

- Dáváme žákům prostor k objevování a podporujeme samostatné uvažování.
- Vedeme je k tomu, aby ve svém psaném i mluveném projevu nalézali chyby a hledali zdůvodnění správného řešení.
- Podporujeme práci s chybou jako přirozenou součást učení.

Kompetence komunikační

- Vystavujeme žáky různým komunikačním situacím, v nichž aktivizují odbornou i cizojazyčnou slovní zásobu.
- Dáváme jim příležitost ujmát se moderátorských, průvodcovských i pozorovatelských rolí.
- Vedeme je k aktivnímu naslouchání, k přijímání i vytváření popisné zpětné vazby a k respektu k vyjadřovaným názorům; vytváříme prostor pro diskusi a obhajobu vlastních názorů.

Kompetence osobnostní a sociální

- Podporujeme vzájemné učení, pomoc a vysvětlování při řešení úkolů.
- Vytváříme věkově i znalostně smíšené skupiny, v nichž se žáci učí jeden od druhého a učí se vyrovnávat s odlišnou znalostní úrovní spolužáků.
- Umožňujeme žákům diskutovat se spolužáky i dospěláky.

Kompetence k občanství a udržitelnosti

- Vedeme žáky k chápání společenských norem a k uvědomění svých práv i povinností ve škole i mimo ni.
- Podporujeme empatii – schopnost vcítit se do situací druhých, odmítat útlak a hrubé zacházení a postavit se proti fyzickému i psychickému násilí.
- Vedeme je k odpovědnému rozhodování podle situace a k poskytnutí účinné pomoci.

Kompetence k podnikavosti a pracovní

- Vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení, k dodržování pravidel a adaptaci na nové pracovní podmínky.
- Podporujeme dodržování hygienických zásad při čtení a psaní.
- Vedeme je k využívání znalostí pro vlastní rozvoj a k podloženým rozhodnutím o dalším vzdělávání a profesním směřování.

Kompetence digitální

- Umožňujeme žákům využívat digitální technologie k učení, ke komunikaci a k vyhledávání a ověřování jazykových informací (slovníky, korpus, online zdroje).
- Vedeme je ke kritickému posuzování informací a mediálních sdělení.
- Podporujeme bezpečné, etické a ohleduplné chování v digitálním prostředí.

Kompetence kulturní

- Zprostředkováváme setkání s literárními texty českých i zahraničních autorů a vedeme žáky k vnímání jejich historického a kulturního kontextu.
- Podporujeme tvořivý literární projev, recitaci, četbu, návštěvy divadelních a filmových představení a sdílení zážitků z nich.
- Rozvíjíme vztah k jazyku, k vícejazyčnosti a respekt ke kulturní rozmanitosti zemí, kde se studované jazyky používají.

Projekt

Charakteristika předmětu Projekt

Projekt je vyučován na druhém stupni, v 6. až 9. ročníku. Je realizován z disponibilní časové dotace, a proto navazuje na očekávané výsledky učení (OVU) společného vzdělávacího základu – nenaplnuje je, ale rozšiřuje a prohlubuje. Propojuje obsah ostatních předmětů (Jazyky, JáMy, Matvědy, Tvorba, Pohyb) a umožňuje žákům uplatnit a spojit získané znalosti a dovednosti v souvislostech. Naplňuje všechna tři průřezová témata – Péče o sebe a druhé, Společnost pro všechny a Udržitelné prostředí – a přispívá k rozvoji čtenářské a pisatelské i logicko-matematické gramotnosti.

Cílem předmětu je podporovat tvořivost a spolupráci a umožnit žákům naplánovat a realizovat krátkodobější i dlouhodobější projekty, které vycházejí z jejich vlastního zájmu. Žáci si volí témata, plánují postup, přebírají odpovědnost za společný výsledek a prezentují svou práci; méně zkušeným žákům témata a podněty nabízíme. Hodnocení probíhá především formou sebehodnocení a vrstevnického hodnocení na základě předem společně stanovených kritérií. Dospěláci jsou žákům průvodci – nabízejí podněty, zdroje a zpětnou vazbu.

Zaměření projektů může být přírodovědné, společenskovední, technické i umělecké. Žáci v nich prakticky využívají a propojují znalosti a dovednosti osvojené v ostatních předmětech a řeší otázky vycházející z reálného světa a z místního prostředí.

Výchovné a vzdělávací strategie

V Projektu společně naplňujeme níže uvedené strategie, kterými u žáků rozvíjíme klíčové kompetence. Vycházíme ze sebeřízeného pojetí a z vlastního zájmu žáka; dospěláci jsou mu průvodci.

Kompetence k učení

- Plánujeme na sebe navazující bloky směřující k dlouhodobějším cílům a necháváme žáky volit témata, která jsou pro ně zajímavá.
- Necháváme žáky samostatně plánovat a realizovat vlastní postup, objevovat a efektivně hospodařit s časem; kritéria hodnocení tvoříme společně s nimi.
- Vytváříme bezpečný prostor pro práci s chybou a podporujeme sebehodnocení i vzájemné učení.

Kompetence komunikační

- Vytváříme příležitosti pro různé formy diskuse, v nichž žáci bezpečně kladou otázky a sdílejí své myšlenky.
- Pravidelně zařazujeme prezentace nápadů a výsledků skupinové práce před ostatními.
- Poskytujeme konstruktivní zpětnou vazbu a vedeme žáky k reflexi vlastní práce i práce spolužáků (vzájemné tutorství).

Kompetence osobnostní a sociální

- Vytváříme bezpečné prostředí a situace pro týmovou spolupráci, v nichž se žáci podílejí na vlastním učení a rozhodování.
- Učíme žáky sebeorganizaci a plánování času (stanovování priorit, reálné cíle) a nabízíme aktivity posilující jejich sebevědomí.
- Oceňujeme přínos jednotlivce do společného projektu; nedílnou součástí je i pobyt ve venkovním prostředí.

Kompetence k občanství a udržitelnosti

- Zadáváme úkoly vyžadující prozkoumávání a interpretaci souvislostí v místním prostředí i úvahy o možném budoucím vývoji a jeho variantách.
- Jdeme příkladem v ohleduplném chování k živým organismům i okolí při pozorování a pobytu venku.
- Umožňujeme žákům zvolit si a realizovat aktivitu prospěšnou pro okolí a reflektovat vlastní vliv na dění kolem sebe.

Kompetence k podnikavosti a pracovní

- Nabízíme projekty, v nichž se žáci ptají, volí témata, rozhodují se, plánují, nesou odpovědnost a řeší úkoly vlastními, originálními přístupy.

- Zapojujeme žáky do participace ve škole i v místní komunitě a podporujeme jejich vztah k místu, kde žijí.
- Vedeme je ke spolupráci v týmu a k volbě rolí, jimiž mohou přispět podle svých možností.

Kompetence k řešení problémů

- Společně se žáky zkoumáme různé nápady a hodnotíme jejich proveditelnost.
- Vedeme žáky k rozlišování mezi faktickým tvrzením, hypotézou a názorem.
- Podporujeme hledání vlastních řešení propojujících znalosti a dovednosti z různých oborů.

Kompetence kulturní

- Organizujeme tvůrčí projekty, v nichž žáci vyjadřují své myšlenky a pocity malbou, kresbou, hudbou, divadlem, tancem, filmem či literárním textem.
- Podporujeme projekty, v nichž žáci sdílejí vlastní zkušenosti s tradicemi a kulturními projevy.
- Vedeme je k vyhledávání informací o kultuře a tradicích jiných zemí a k jejich porovnávání s vlastní kulturou.

Kompetence digitální

- Vedeme žáky k vyhledávání a posuzování přímo i nepřímo vyjádřených informací z různých (i online) zdrojů podle účelu.
- Zařazujeme aktivity, v nichž žáci vyjadřují své představy a spolupracují na tvorbě digitálního obsahu, s respektem k autorským právům.
- Dbáme na pravidla podporující aktivní i bezpečné využívání technologií a digitální wellbeing žáků.

Rozvoj základních gramotností

- Čtenářská a pisatelská: žáci vyhledávají zdroje a informace pro plánování a realizaci projektu, používají přesnější a výstižnější pojmenování, pracují se schématy, nákresy a tabulkami a reflektují, čemu v textu nerozumějí.
- Logicko-matematická: žáci popisují jednotlivé kroky řešení s využitím vhodného matematického modelu a odhalují matematický problém v jednoduchém sdělení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků

Hodnocení výsledků a procesů vzdělávání je způsobem, jak dítě podpořit na jeho vlastní vzdělávací cestě – dát mu srozumitelnou zpětnou vazbu, pomoci mu porozumět tomu, jak se učí, a posílit jeho důvěru ve vlastní schopnosti. Je pro nás důležité, aby hodnocení nebylo nástrojem vnějšího posuzování ani porovnávání dětí mezi sebou. Vycházíme přitom ze stejných principů, na kterých stojí celá naše škola: svobody, respektu a zodpovědnosti. Stejně jako u dětí i při hodnocení platí, že chyba a nedokonalost jsou přirozenou součástí učení, ne důvodem k obavám.

Cíle hodnocení procesů a výsledků učení dítěte

Hodnocením procesů a výsledků učení dítěte chceme:

- podporovat dítě k dosahování cílů vzhledem k jeho možnostem, posilovat jeho zájem o učení, chuť k samostatnému objevování a důvěru ve vlastní schopnosti,
- poskytovat dítěti průběžnou zpětnou vazbu o tom, jak se učí – povzbudit ho, ukázat, co se mu daří, a nabídnout podněty ke zlepšení,
- reflektivními rozhovory porozumět tomu, jakým způsobem se dítě učí a co stojí za jeho úspěchem či nezdarem,
- předávat potřebné informace dalším partnerům, kteří budou dítě dál ve vzdělávání provázet (přestup na jinou školu, přechod na střední školu).

Z těchto cílů vyplývá, že procesy i výsledky učení hodnotíme jak formativně, tak sumativně.

Klíčové principy hodnocení

Bezpodmínečná důvěra. Vycházíme z hlubokého přesvědčení o přirozené schopnosti každého dítěte se učit. Dítěti dáváme najevo, že věříme v jeho možnosti daných cílů dosáhnout, a posilujeme jeho vlastní sebedůvěru. Naším úkolem je vytvářet bezpečné prostředí, kde je chyba vnímána jako nezbytný a cenný krok k porozumění.

Individualizace cílů. Vzdělávací cíle přizpůsobujeme možnostem a tempu konkrétního dítěte. Dílčí cíle učení formuluje dítě samo nebo společně s dospělákem, a to na základě školních výsledků učení uvedených v tomto ŠVP – v podobě konkrétních znalostí, dovedností, postojů a hodnot. To odpovídá našemu pojetí sebeřízeného učení, kdy si dítě volí cestu i tempo a přebírá odpovědnost za vlastní učení.

Předmětem hodnocení není osobnost dítěte. Hodnotíme procesy učení a výsledky, kterých dítě dosahuje vzhledem ke stanoveným cílům, kritériím, svým možnostem a předchozím výsledkům – nikdy ne dítě samo jako osobnost. V souladu s principem rovnosti a respektu je pro nás nepřijatelné hodnotit dítě srovnáváním s jinými dětmi.

Zpětná vazba oběma směry. Hodnocení je dialogem. Vedeme děti k tomu, aby dávaly zpětnou vazbu i dospělákovi – o tom, jak rozumějí cílům, jejich smyslu i jednotlivým pokynům.

Způsoby hodnocení procesů a výsledků učení

Ve škole uplatňujeme průběžné i souhrnné formativní hodnocení v podobě reflektivních map učebního pokroku, formální sumativní (souhrnné) hodnocení, vrstevnické hodnocení a především sebehodnocení dítěte.

Formativní (průběžné) hodnocení

Průběžné hodnocení má charakter formativního hodnocení a je dialogem mezi dospělákem a dítětem. Jeho cílem je dítě podpořit v přemýšlení o vlastním efektivním učení, dosahování cílů a přebírání odpovědnosti za své učení.

Formativní hodnocení uplatňujeme neformálně ústně v průběhu činností dítěte – při sebeřízeném učení i v individuálních konzultacích.

Jako součást formativního hodnocení podporujeme sebehodnocení dítěte a vrstevnické hodnocení.

Sumativní (souhrnné) hodnocení

Souhrnné hodnocení procesů a výsledků učení provádíme na konci klasifikačních období. Sumativní hodnocení na závěr tematického celku má formální charakter – děti jsou o něm předem informovány a probíhá podle předem stanovených kritérií, která jsou pro každý předmět formulována ve Školním řádu.

V sumativním hodnocení předmětů hodnotíme dosahování školních výsledků učení, které jsou pro daný předmět formulovány v tomto ŠVP.

Sebehodnocení dítěte

Cílem sebehodnocení (sebereflexe při učení) je podpořit sebedůvěru dítěte a jeho pozitivní sebepojetí, schopnost sledovat vlastní pokroky a rozvoj a přebírat odpovědnost za proces učení i jeho výsledky. Tento proces přímo vychází z principu zkušenostně reflektivního učení, kdy se samotný prožitek mění v poznání právě až díky následnému zamyšlení. Sebehodnocení tak slouží k tomu, aby si dítě zpětně vybavilo a zhodnotilo, co dělalo, zamyslelo se nad příčinami úspěchu či nezdaru, ocenilo, co se mu povedlo, a promyslelo, co by příště mohlo udělat jinak..

Vrstevnické hodnocení

Vrstevnické hodnocení uplatňujeme jako hodnocení podle předem stanovených kritérií. Předpokladem, aby fungovalo, je otevřené a bezpečné klima, které se snažíme ve škole

vytvářet. Jeho cílem je pomoci hodnocenému dítěti zkvalitnit jeho práci, ale také podpořit dobré vztahy ve skupině, učit naslouchání, posilovat sebedůvěru a pozitivní sebepojetí hodnoceného dítěte a rozvíjet komunikační kompetence. Pravidla a kritéria vrstevnického hodnocení jsou součástí Školního řádu, části Pravidla hodnocení procesů a výsledků učení žáků.

Specifika hodnocení v integrovaných předmětech

Naše výuka je postavena na integrovaných předmětech – na 1. stupni jsou to Trivium, JáMy, Tvorba a Pohyb, na 2. stupni Jazyky, JáMy, Matvědy a Tvorba. V integrovaném předmětu se dítě projevuje komplexněji než v jednooborovém předmětu a otevírá se širší paleta možností, jak získané znalosti a dovednosti prakticky uplatnit.

Hodnocení je proto také komplexní – zahrnuje znalostní, dovednostní i postojoyou složku. Integrované předměty na 1. i 2. stupni nám umožňují víc než jednooborové předměty zaměřit hodnocení na dosahování kompetencí dané vzdělávací oblasti i klíčových kompetencí a základních gramotností napříč obory.

Na výuce integrovaného předmětu se zpravidla podílí více dospěláků a předmět je hodnocen souhrnně za všechny integrované části. Dítě tak dostává zpětnou vazbu z více úhlů pohledu a od více osobností, což vytváří podmínky pro širší a objektivnější hodnocení. Důraz klademe na formativní hodnocení procesů i výsledků učení, slovní hodnocení, sebehodnocení dítěte, vrstevnické hodnocení a využití dokladových portfolií. Hodnocení má vždy kritériální charakter.

Bližší údaje k hodnocení na vysvědčení i k průběžnému hodnocení v jednotlivých předmětech obsahuje Školní řád, část Pravidla hodnocení procesů a výsledků učení žáků.

Pravidla pro uznávání výsledků neformálního a zájmového vzdělávání

Naším cílem je efektivně využívat čas našich žáků strávený při učení. Proto respektujeme výsledky vzdělávání, které žák získal mimo školní prostředí.

Dokladem prokazující získané kompetence v oblasti jazykového vzdělávání jsou mezinárodní jazykové certifikáty úrovně, která odpovídá požadované úrovni základního vzdělávání, nebo komisionální přezkoušení. Dokladem prokazující získané kompetence v oblasti Informatiky mohou být certifikáty, které žák získal ve vzdělávacích institucích poskytujících certifikáty v oblasti IT. V jiných oblastech vzdělávání ... učitel zhodnotí ..

Žák, který prokázal, že požadované výsledky učení nabyl neformálním nebo zájmovým vzděláváním, může po dobu výuky využívat prostory školy dle svého uvážení na činnostech, úkolech, které žáka dále rozvíjí.

Hodnocení ŠVP

Časové rozvržení hodnocení ŠVP

Hodnocení ŠVP je součástí vlastního hodnocení školy (autoevaluace), které se řídí směrnicí ředitelky školy Vlastní hodnocení školy. Na jejím základě tým dospěláků každoročně provádí i hodnocení dílčích částí ŠVP; roli koordinátora vlastního hodnocení si tým domlouvá společně, typicky na Porad(N)y, a role se může každý rok obměňovat. Roční plán vlastního hodnocení určuje, které části ŠVP se právě hodnotí, a je nastaven tak, aby byl v průběhu tří let vyhodnocen celý ŠVP podle všech níže uvedených kritérií. Při hodnocení ŠVP se zaměřujeme na aktuálnost jeho obsahu, srozumitelnost a na to, jak nám ŠVP funguje pro plánování a realizaci výuky a pro koncepční rozvoj vzdělávání ve škole.

Podklady k tomu průběžně čerpáme z toho, co už ve škole běžně děláme – ze zpětné vazby dětí na Zvonečku a na Sněmu, z podnětů ze STeZeK a od Tajných agentů, ze zpětné vazby rodičů z Nejen čaj a nejen o páté a z Kavárny pro rodiče a z vlastní reflexe a vzájemných hospitací dospěláků.

Kritéria hodnocení ŠVP

Pro hodnocení ŠVP používáme tato kritéria – ŠVP:

- odpovídá aktuálnímu RVP ZV,
- je jednoznačný, srozumitelný a tvoří konzistentní celek,
- odpovídá aktuálním trendům ve vzdělávání,
- odpovídá aktuálním potřebám dětí, které školu navštěvují,
- stanoví cíle vzdělávání (školní OVU), které jsou reálné a dosahují jich všechny děti – s výjimkou dětí s lehkým mentálním postižením, pro které platí alespoň minimální doporučená úroveň (MDÚ) umožňující jejich další vzdělávání a zapojení do běžného života,
- odpovídá představám a možnostem týmu dospěláků,
- odpovídá potřebám klíčových partnerů ve vzdělávání – zákonných zástupců, zřizovatele, ČŠI,
- stanoví vzdělávacímu obsahu takové formy, při kterých je dítě co nejvíce aktivní, samo si volí cestu a dochází k hlubokému učení – v souladu s naším pojetím sebeřízeného učení,
- směřuje k rozvíjení klíčových kompetencí a propojuje vzdělávání se skutečným životem dětí, mimo jiné prostřednictvím úterních výletů a projektů,
- díky integraci vzdělávacích oborů do předmětů jako Trivium, JáMy, Tvorba, Pohyb, Jazyky či Matvědy podporuje učení v souvislostech a pomáhá dítěti utvářet si celkové pojetí světa a svého místa v něm,
- umožňuje prostřednictvím disponibilní časové dotace rozvoj nadání a zájmu jednotlivých dětí,
- podporuje snižování nerovností, se kterými děti do vzdělávání vstupují,
- vytváří funkční koncepci pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami,

- díky sebeřízenému učení a individuálnímu tempu podporuje děti, které na osvojení společného vzdělávacího základu potřebují delší čas,
- směřuje ve všech svých částech k naplnění vize, mise a kultury školy,
- slouží jako koncepční dokument školy – jakákoli změna ve vzdělávání je do ŠVP promítnuta a propojena v jeden celek,
- je podkladem pro plánování konkrétní podoby lekcí a vzdělávací nabídky,
- vzdělávací strategie jednotlivých forem vzdělávání (integrovaných předmětů, projektů, výletů aj.) podporují aktivní učení dětí,
- hodnocení procesů a výsledků učení dětí – v souladu s formativním přístupem popsaným v kapitole Hodnocení výsledků vzdělávání žáků – podporuje dítě v učení a dává dospělákům i rodičům srozumitelnou informaci o výsledcích jeho učení, včetně hodnocení na vysvědčení.

Způsob využití zjištěných údajů pro úpravu ŠVP a vzdělávacího procesu ve škole

Závěry vlastního hodnocení ŠVP se probírají v rámci školního ŠVP týmu a stanoví:

- a) jakým způsobem upravit ŠVP k začátku následujícího školního roku,
- b) jakým způsobem realizovat zavedení upraveného ŠVP do vzdělávání od začátku následujícího školního roku.

Návrhy na úpravu ŠVP mohou vzejít i mimo tento pravidelný roční cyklus – ze zkušeností z běžného provozu školy nebo z revizí RVP ZV, které vydává MŠMT. Podle rozsahu má úprava jednu ze tří podob: nový ŠVP (při zásadní změně koncepce nebo revizi RVP), upravený ŠVP (při dílčích, ale trvalých změnách), nebo ŠVP s dodatkem (při změnách přechodných, dočasných, nebo těch, které chceme nejprve ověřit v praxi). O změnách ŠVP rozhoduje ředitelka školy, k návrhu se vyjadřuje školská rada. U každé změny je vždy jasné uvedeno, od kdy platí a pro které ročníky se vztahuje. ŠVP i jeho úpravy archivujeme v souladu se zákonem č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě.

